

DE ROTTERDAMSE MONTESSORISCHOOL

SCHOOLGIDS

van Vereniging De Rotterdamse Montessorischool
voor Algemeen Bijzonder Onderwijs
Schooljaar 2017 -2018

Een school waar leerlingen in een veilige omgeving
kunnen werken aan de ontwikkeling van hun
zelfstandigheid, zelfredzaamheid en zelfdiscipline.

Essenburgsingel 25 – C
3021 AN Rotterdam
tel. 010-4775767
email : info@montessoribasisschool.nl
website : www.montessoribasisschool.nl

Inhoud

Titelblad	01	Vakanties en vrije dagen	53
Inhoud	02	Extra verlof buiten de schoolvakanties	54
Welkom	03	Feestdagen	55
Onze school	04	Belangrijke data in het schooljaar	56
Aanmeldingsprocedure	05	Financiën	57
Bestuur	06	Burgerschap	59
Schoolleiding	07	Cultuuronderwijs	59
Missie en visie, kernwaarden en doelen	08	Gymnastiek/bewegingsonderwijs	59
Speerpunten 2017-2018	11	Sportdag	59
De start op school	14	Zwemmen (middenbouw)	59
Het Montessorimateriaal	15	Filosofie	60
Passend Onderwijs	19	Muziek en trapzingen	60
Schorsing of verwijdering	22	Handvaardigheid	62
Ouders en school	23	Kinderboerderij	62
- ouderavonden	23	Schoolreis	62
- verslagavonden	23	Werkweek	62
- gesprek op afspraak	24	Bibliotheek	64
- website	24	Jeugdarts	65
- Emailworks	24	Ophalen leerlingen	66
- oudertevredenspeiling	25	Parkeren	66
- hulpouder	26	Handig en verstandig	66
- lid van de vereniging	27	Gevonden Voorwerpen	67
- medezeggenschapsraad	27	Overblijven	67
Leerlingvolgsystemen	28	Schoolmelk	67
Uitstroom resultaten	29	Schoolfotograaf	67
Gegevensoverdracht	29	Er is er een jarig	68
De zorg voor leerlingen met een specifieke behoefte	30	Anti Agressie Protocol	69
- indeling van de zorg	34	Gedragscodes	69
- dyslexie	37	Anti Pest Protocol	69
- voorschotbenadering	43	Antidiscriminatiebeleid	70
- dyscalculie	45	Huiselijk geweld en kindermishandeling	70
- hoogbegaafdheid	49	Vertrouwenspersoon	70
- omgaan met pesten	50	Mobiele telefoon	71
- rouwverwerking	50	Klachtenregeling	71
Schoolmaatschappelijk werk en de sociale vaardigheidstraining	51	Verzekering	71
Schooltijden en de wachtklas	52	Sponsoring	71
Voorkoming lesuitval	52	Kwaliteitszorg	73
Verzuim melden	52	Tot slot nog de 'Weetjes uit de Oude Doos'	76

U vindt de interviews op de blz. 7, 10, 12, 17, 26, 27, 51, 61, 64 en 70

Beste ouder(s),

Welkom in de **eerste digitale schoolgids** van Vereniging De Rotterdamse Montessorischool. Wij stellen deze gids ieder jaar opnieuw samen om u, als ouders, actueel te informeren over de gang van zaken op onze school.

Of het nu gaat om ouders die de keuze al hebben gemaakt en lid zijn geworden van onze vereniging, of om ouders die de keuze nog moeten maken.

Voor het eerst zien we af van een papieren versie van de gids, omdat wij menen dat de meeste ouders de informatie bij voorkeur via de digitale snelweg ontvangen. Minder papier, beter voor het milieu en actueler dan ooit. De gids kan immers gedurende het jaar worden gewijzigd, aangevuld of bijgesteld. Zo blijft de informatie up to date.

In deze gids vindt u informatie over

- a. de doelen van het onderwijs en de resultaten die met het onderwijsleerproces worden bereikt,
- b. de wijze waarop aan de zorg voor het jonge kind wordt vormgegeven,
- c. de wijze waarop aan de zorg voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften wordt vormgegeven
- d. de wijze waarop de verplichte onderwijstijd wordt benut,
- e. de financiën en de besteding van de extra middelen
- f. de klachtenregeling en de verlofregeling
- i. het beleid met betrekking tot de veiligheid,
- j. de overblijfregeling en de voor – en naschoolse opvangmogelijkheden,
- k. het verzuimbeleid.

Daarnaast worden in de schoolgids interviews gepubliceerd, die een sfeerimpressie geven van wat er op school allemaal gebeurt, is gebeurd of gaat gebeuren. Uit de verschillende geledingen laten we ouders, leerlingen en leerkrachten aan het woord (*de interviews zijn cursief in blauw gedrukt*).

U kunt de schoolgids al scrollend van a tot z lezen, maar voor ouders met gerichte vragen of interesses is de inhoudsopgave zo gemaakt, dat direct op onderwerp kan worden doorgeklikt.

Ouders die willen reageren op de inhoud van deze schoolgids nodig ik uit hun reactie via email te sturen naar : info@montessoribaisschool.nl

Namens de samenstellers van deze gids wens ik u veel leesplezier.

H. Dirksen
directeur

De Rotterdamse Montessorischool (Onze school)

Vereniging De Rotterdamse Montessorischool (www.montessoribasisschool.nl) is een basisschool voor Algemeen Bijzonder Onderwijs die uitgaat van de gelijkwaardigheid van alle levensbeschouwingen en maatschappelijke stromingen.

Het bevoegd gezag van onze school is het bestuur van Vereniging de Rotterdamse Montessorischool. Na inschrijving en toelating van een leerling wordt één ouder (de ouder, die het inschrijfformulier ondertekend heeft) lid van de vereniging.

Het bestuur wordt gekozen door de leden (dus ouders van leerlingen van de school) van de vereniging. Het bestuur moet in meerderheid uit leden van de vereniging bestaan.

Vereniging de Rotterdamse Montessorischool geeft actief vorm aan de wezenskenmerken die in de onderwijswetgeving vastliggen. Die kenmerken zijn:

- Open toegankelijkheid: de school is voor alle kinderen toegankelijk, ongeacht hun godsdienst of levensbeschouwing;
- Actieve pluriformiteit: de school geeft in het onderwijs aandacht aan alle levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden in de Nederlandse samenleving, waarbij recht gedaan wordt aan de verscheidenheid van die waarden;
- Non-discriminatie: de school eerbiedigt ieders godsdienst of levensbeschouwing, wat ook betekent dat het personeel, zonder op dit punt onderscheid te maken, benoembaar is.

De Vereniging beschikt over statuten en een huishoudelijk reglement. Die treft u aan als download op onze website www.montessoribasisschool.nl

Het leerlingengewicht op onze school is 1.

Leerlingen met een ander gewicht komen sporadisch voor.

Veel ouders hebben een hogere opleiding (HBO, Universiteit) gevolgd.

Op 1 oktober 2017 bezoeken 338 leerlingen onze school. Ze worden verdeeld over 14 groepen : 4 onderbouwgroepen, 5 middenbouwgroepen en 5 bovenbouwgroepen.

Wij streven naar een maximale groepsgrootte van 25 leerlingen in de bovenbouw, 26 leerlingen in de middenbouw en 30 leerlingen in de onderbouw (door voortdurende instroom gedurende het schooljaar wordt dat aantal relatief laat in het schooljaar bereikt).

Het aantal aanmeldingen overtreft ieder jaar het aantal beschikbare plaatsen. Wij werken daarom met een wachtlijst en een systeem van loting (zie aanmeldingsprocedure)

De leerling - prognoses van de gemeente Rotterdam zijn voor de komende jaren stabiel.

Onze Montessorischool is erkend door de Nederlandse Montessori Vereniging, die periodiek de kwaliteit van het onderwijs controleert (www.montessori.nl). Ook is de school aangesloten bij de RABS (Rotterdamse Algemeen Bijzondere Scholen) en de VBS (Vereniging Bijzondere scholen). De school is tevens lid van de PO-raad (belangenvereniging voor het primair onderwijs) en de Coöperatie PO (belangenvereniging voor kleine schoolbesturen).

Aanmeldingsprocedure

Ouders kunnen hun kind ongeveer drie maanden voorafgaand aan de derde verjaardag aanmelden. Als u voor de schoolkeuze van uw kind staat, kunt u zich telefonisch melden voor een informatiebijeenkomst. Mieke Buijs, adjunct-directeur, vertelt dan over de gang van zaken op onze school en ouders kunnen vragen stellen en rondkijken.

Tijdens de bijeenkomst krijgen ouders een inschrijfformulier. Bij inschrijving komt het kind op de lotinglijst voor het kwartaal waarin het vier jaar wordt. Helaas kunnen niet alle aangemelde leerlingen worden geplaatst. Broertjes en zusjes van kinderen die al op school zitten, worden bij voorrang geplaatst, mits zij op tijd zijn aangemeld! Voor de plaatsen die beschikbaar zijn, wordt door een extern notaris een kwartaalloting gehouden.

De uitslag van de loting wordt door de administratie verwerkt.

In het kwartaal waarin het kind drie jaar wordt, krijgen de ouders bericht of het kind kan worden geplaatst of is uitgeloot. Bij dit bericht voegen we een strookje waarop ouders aangeven of zij van de plaats gebruik willen maken, aangezien veel kinderen op meerdere scholen staan ingeschreven.

Ouders moeten dit strookje zo snel mogelijk aan de school terugsturen. Ouders van kinderen die zijn uitgeloot kunnen op de strook aangeven of zij het kind op de wachtlijst willen plaatsen. Omdat een enkele ouder geen gebruik wil maken van een beschikbare plaats, vindt soms een tweede loting plaats. Daarbij krijgen kinderen in de postcodegebieden 3021, 3022, 3023 en 3039 voorrang.

Na de tweede loting krijgen de ingelote ouders direct bericht.

De uitgelote kinderen blijven op de wachtlijst staan (tot ze de middenbouwleeftijd van negen jaar hebben bereikt). Wij benaderen ouders als er, bijvoorbeeld door een verhuizing, plaatsen vrijkomen. Kinderen die bij de tweede loting ook zijn uitgeloot, hebben een zeer kleine kans dat ze op onze school kunnen worden geplaatst. Wij adviseren ouders dan ook dringend uitgelote kinderen elders aan te melden.

Bestuur

Het bestuur van de school wordt gevormd door ouders en soms ouders van oud-leerlingen. Van 'oud-ouders' wordt het bestuurslidmaatschap weleens verlengd om de continuïteit binnen het bestuur te waarborgen.

Het bestuur komt ongeveer eens in de zes weken bijeen. Op vergaderingen wordt het langetermijnbeleid van de school besproken. De schoolleiding (directeur en adjunct-directeur) is bij deze vergaderingen aanwezig. Zij legt verantwoording af over het gevoerde en te voeren – dagelijks – beleid.

In het bestuur zitten een voorzitter, secretaris, penningmeester, portefeuillehouder gebouw/ ICT, portefeuillehouder onderwijs en portefeuillehouder personeel/sociale zaken en communicatie.

Als er een vacature is, wordt het profiel van de gezochte kandidaat bekend gemaakt en kunnen alle ouders zich kandidaat stellen. Tijdens de Algemene Ledenvergaderingen kiezen en benoemen de aanwezige ouders de nieuwe bestuursleden.

Het bestuur roept twee keer per jaar een Algemene Ledenvergadering (ALV) bijeen. Op de agenda staan zowel financiële als beleidsmatige zaken en vaak is er een interessante presentatie van een actueel thema dat op school speelt, zoals het pestprotocol, mediawijsheid in de bovenbouw of filosofie van groep 1 tot 8. Het is voor ouders een prima gelegenheid om mee te praten over de koers van de school. Iedere ouder wordt dan ook actief uitgenodigd om bij deze vergaderingen aanwezig te zijn.

Het huidige bestuur wordt gevormd door :

Voorzitter :

De heer C(ees) Kom
Adr. Milderstraat 12 A
3022 NG Rotterdam
tel. 06-27858667

Secretaris :

Mevr. R(uth) Veldhuijzen van Zanten
Essenburgsingel 8b
3021 AI Rotterdam
tel. 06-20134261

Penningmeester :

De heer R(ogier) van Beijeren
Graaf Florisstraat 33B
3021 CB Rotterdam
tel. 06-13073192

Bestuurslid HR :

Mevr. M(iranda) Koot
G.W. Burgerplein 4a
3021 AV Rotterdam
tel. 06-42154686

Bestuurslid Algemeen :

Mevr. L(inda) Boer
Virulyplein 8B
3022 ZH Rotterdam
tel. 06-57755203

De schoolleiding

De schoolleiding is belast met de dagelijkse gang van zaken op school en geeft leiding aan het team van groepsleraren, vakleraren en onderwijs ondersteunend personeel.

Zij wordt gevormd door directeur Hans Dirksen en adjunct-directeur Mieke Buijs :

dhr. J.G.A.M.(Hans) Dirksen
Constant Erzeijstraat 53
3523 VT Utrecht
06-20112748
directie@montessoribasisschool.nl

mevr. M.(Mieke) Buijs – de Koning
West-Sidelinge 96
3043 3043 SR Rotterdam
06-26841585
M.Buys@montessoribasisschool.nl

Interview met de directeur.

'Een gemeenschap waar iedereen zichzelf mag zijn'

Je kunt hem knotsgek uitgedost voorbij zien komen, als paashaas, op een podium tijdens een festiviteit of dollend met 'zijn' kinderen op het schoolplein. Maar in elk geval tref je hem elke vrijdagmiddag bij de schoolpoort waar hij iedereen breeduit lachend een goed weekeinde wenst, zijn grijze piekhaar wuivend in de wind.

Op zijn tiende wil hij priester worden, of liever nog: paus. Maar heftige heimwee weerhoudt hem van een succesvolle studie aan het seminarie. En dan kiest deze katholieke jongen uit Utrecht-Zuid, telg uit een rechtgeaard onderwijsnest, voor de nabijgelegen kweekschool.

Maar wat bezielt hem - pas eenentwintig - te solliciteren naar de functie van schoolhoofd van de Montessorischool in Rotterdam?

Het is 1975 als hij zich in de trein inleest over de grondbeginselen van Maria Montessori en een half uur te laat arriveert voor het sollicitatie-interview. Hij ontmoet de bestuursvoorzitter bij de blauwe poort, dan al op weg naar huis. Samen lopen ze terug naar de kamer waar het interview wordt afgenomen. Hier maakt hij zoveel indruk dat hij prompt wordt aangenomen.

Tussen de plooiën van het gezicht van een man met levenservaring schitteren pretoogjes als Hans Dirksen (1954) het ongeloof beschrijft van zijn toenmalig kweekschoolmentor: "Daar moet je nooit aan beginnen. Met die school is wat mis. Of het is een school die leegloopt, want een normaal bestuur zou nooit zo'n broekie zonder ervaring aanstellen."

Met de school bleek natuurlijk niets mis. Maar Hans is dan nog geen 23, heeft ook nog niet de vereiste drie jaar ervaring en mág helemaal geen schoolhoofd worden. Dus werkt hij een paar jaar

onder een 'regentes' tot hij in 1979 het jongste schoolhoofd uit de geschiedenis van de school wordt. Vanaf 1985 heet hij directeur.

En dat allemaal omdat hij een manier had gezocht om de dienstplicht te omzeilen.

Hoewel hij op de pabo nauwelijks over de Montessori methodiek onderwezen is, wordt Hans in korte tijd gegrepen door deze onderwijsvisie. In een tijd dat klassikaal onderwijs heel gewoon is en leerlingen nauwelijks verantwoordelijkheid dragen, levert de Montessoriaanpak met het centraal stellen van het kind een aha-erlebnis: "Oh, maar zo kan het ook." Hans is helemaal om.

Als kort na zijn aanstelling een aantal ervaren leerkrachten vertrekt ('75 jaar ervaring gaat verloren', kopt de plaatselijke krant) begrijpt hij dat zijn verrichtingen met argusogen bekeken zullen worden. En samen met een nieuwe lichtung jonge onderwijzers doet hij een spreekwoordelijke frisse wind opsteken en maakt de toch wat ingedutte en gesloten Montessorischool helemaal up to date. Hans: "Toen wij begonnen was er ook een werkweek. Maar de kinderen werden in twee bussen gezet en in een paar dagen van museum naar museum gereden. Ze verbleven weliswaar in een prachtige bosrijke omgeving, maar deden er niets mee. Wij gingen dat anders doen: we gingen het bos gebruiken, het terrein in. Niet de bus in, maar het bos."

"Toen ik kwam, was de school heel gesloten. Je kwam er niet zomaar tussen. Veel onderwijzers hadden ook buiten de school een directe, vaak familiale band. Niet toevallig heette de handwerkleraar Oom Frans." Terwijl Hans hecht aan de gemeenschap die een school ook is, is de school onder zijn leiding opener, transparanter geworden. En hoewel de Montessorischool nooit een echte buurtschool zal worden, wordt een goede relatie met buurtbewoners onderhouden en verschijnt Hans, niet zelden mal uitgedost, op buurtfeesten.

De ligging van de school, afgeschermd van de buitenwereld, verscholen in het bouwblok, rondom de eeuwenoude kastanje is een mooie metafoor voor de gemeenschapszin die deze school zo kenmerkt. En hoewel onder zijn leiding de school van negen naar veertien klassen groeide zal de school niet groter meer worden.

Gemeenschapszin, saamhorigheid, een 'warm bad', het zijn termen die vaak vallen in het gesprek met Hans Dirksen. Hij ziet het dan ook als voornaamste taak om de schoolgemeenschap, met al het personeel, de leerlingen én ouders te faciliteren. "Omdat we geen aula of niets hebben waar we bijeen kunnen komen zijn de speciale momenten in het jaar belangrijk om te werken aan die saamhorigheid." Het sinterklaasfeest, de kerstviering, het trapzingen, verjaardagen, kinderboeken- en werkweek of de opening van de nieuwe bibliotheek: bij het organiseren van de bijzondere momenten in het jaar komt het samenbindende talent van Hans tot uitdrukking.

Als geen ander is Hans Dirksen overtuigd van het belang van de gemeenschap. Zowel op school als in zijn buurt, waar hij al zijn hele leven woont en actief is in het kerkelijk-, en verenigingsleven. Hans maakt zich hard om het gevoel van saamhorigheid te onderhouden en te versterken. Dat doet hij vanuit de overtuiging dat een veilige omgeving voor alle leraren, leerlingen en hun ouders onontbeerlijk is om uitdagingen, nieuwe ontwikkelingen maar ook de onvermijdelijke conflicten open, veilig en met respect te kunnen aanpakken.

Zo zet Hans zich al 35 jaar in voor een schoolgemeenschap waar iedereen de ruimte voelt 'er te mogen zijn, in alle facetten'. En dat hij daarin slaagt blijkt uit de niet aflatende populariteit van de school onder ouders en leerlingen, en uit het feit dat er onder leraren nauwelijks verloop is en veel leraren nog ver na hun pensioen op de een of andere wijze aan de school verbonden blijven.

September 2012

Missie (waar we voor staan)

De RMS biedt primair onderwijs vanuit het gedachtegoed van Maria Montessori. Bij ons staat het individuele kind centraal. Dit betekent dat wij het kind observeren, leren en stimuleren om, naar eigen aanleg en tempo, passende leerresultaten te behalen. Wij begeleiden kinderen in de vorming naar evenwichtige, zelfstandige persoonlijkheden die verantwoordelijkheid kunnen dragen voor zichzelf en hun omgeving zodat zij een bijdrage kunnen leveren aan een betere samenleving. Door het creëren en in stand houden van een sfeer van saamhorigheid, respect en transparantie is een omgeving ontstaan waar leraren en ouders, maar vooral de leerlingen de ruimte voelen om in alle veiligheid te werken aan de ontwikkeling van hun zelfstandigheid, zelfredzaamheid en zelfdiscipline.

Kernwaarden (waar we in geloven)

- Gemeenschapsgevoel: respect, veiligheid, sfeer
- Vrijheid in gebondenheid: ruimte/individuele vrijheid binnen kaders
- Uitdagende, stimulerende omgeving: sfeer, gezelligheid, voorbereide omgeving
- Kind centraal (niet de lesstof): individuele ontwikkeling uitgangspunt

Visie (wat we willen zijn).

De RMS is een school met karakter. Een ontmoetingsplek voor kinderen, leerkrachten en ouders waar onderwijs, spelen, ontspannen en samenzijn gecombineerd worden op één locatie.

De school sluit aan bij de samenleving van nu en de toekomst. Bestuur, schoolleiding en leerkrachten zijn omgevingsbewust. In de dagelijkse lessen wordt gebruik gemaakt van nieuwe vormen van communicatie, samenwerken en leren. Er is ruimte voor innovatie.

Op de RMS is er aandacht voor elkaar (gemeenschapszin). Kinderen, ouders en leerkrachten kunnen elkaar ontmoeten en (leren) kennen in een sfeervolle, groene en schone omgeving.

De RMS onderscheidt zich door:

- schaalgrootte en sfeer ('dorpsschool in de grote stad'), kleine klassen
- ruimte voor extra's: zoals (culturele) uitjes, vakdocenten gymnastiek en muziek, interne begeleiding, uitgebreide bibliotheek, werkweek vanaf groep 4
- een deskundig en gemotiveerd team dat zelf ook blijft leren en ontwikkelen
- Montessori onderwijs met een twist: kindgerichte aanpak, uitgaan van nieuwsgierigheid kind, erkenning individualiteit: unieke ervaringswereld levert uniek ontwikkelingsproces, gevoelige periode van het kind gebruiken om de juiste leerstof aan te bieden

Doelen (hoe we dat gaan bereiken).

1. In stand houden, verbeteren en verduurzamen van ons gebouw: sfeervol, groen en schoon.
  - De aantrekkelijkheid van het plein vergroten (vergroenen, ontmoetingsplek, sfeer verhogen).
  - Renovaties en andere investeringen doen die leiden tot een duurzame verbetering van het gebouw.
2. Optimaliseren van de schaal (verhouding leerkrachten en leerlingen)
  - Uitgangspunt van 14 klassen behouden.
  - Indien mogelijk klassen verkleinen; bekijken of dit met de huidige en toekomstige bekostiging mogelijk is.
3. Aansluiten op maatschappelijke en technologische ontwikkelingen.
  - Maatschappelijke ontwikkelingen naar binnen halen door 'veldwerk'.
  - Periodiek proeftuinen starten voor innovatieve projecten.
  - Investeren in mediawijsheid, benutten van internet en digitale media.

4. Verbredingsfunctie van de school met naschoolse opvang.
  - Behoeftte van leden/ouders t.a.v. dagarrangementen, flexibele schooltijden en andere vormen van verbreding in beeld brengen.
  - Experimenteren met 'vloeiende grenzen' tussen school en voor- en naschool op basis van ervaringen in het land.
5. Betrokkenheid omgeving, ouders en kinderen bij de school vergroten
  - Social community met ouders opbouwen en meer stimuleren dat ouders met elkaar in contact komen o.a. door het organiseren van een jaarlijkse activiteit en benutten mogelijkheden nieuwe website.
  - Kinderen stem en invloed geven op keuzes en beslissingen die hun school aangaan.
6. Blijvend ontwikkelen en verbeteren.
  - Kwaliteit team en schoolleiding passend bij de ambities en visie van de school.
  - Flexibel en breed inzetbaar team (m.b.v. strategisch personeelsbeleid) dat zich blijft ontwikkelen en leren.
  - Open houding en luisterend oor voor suggesties en ideeën van ouders, collega's, inspectie, etc. Proactief aan de slag met verbetervoorstellen.

De boom ..... niet te missen!

Hoe oud hij precies is weet niemand. Maar wel dat hij al heel veel heeft gezien, zou hij ogen hebben gehad.

Voordat dit deel van de stad tussen 1910 en 1930 verrees bevonden zich enkele boerderijen aan de Beukelsdijk, toen nog een echte dijk langs een watertje. Boerderij Velsenlust was er daar eentje van. Op de landkaarten uit die tijd kun je op het terrein van deze boerderij een wollig plukje boom getekend zien.

Het is heel goed mogelijk dat dit plukje is uitgegroeid tot de majestueuze kastanjeboom die nu zo'n centrale plek inneemt op het grote schoolplein van de Rotterdamse Montessorischool.

Waar de allereerste Montessorianen verlangend op uitkeken, die het ritme van de seizoenen onderstreept en heel soms beschutting biedt aan een eerste kus.

Speerpunten voor 2017 - 2018

Onderwijs en kwaliteit

- Het leren van kinderen zichtbaar maken, van taakgericht naar doelgericht.
- Continuëren implementatie van Montessorileerlijn voor taal – en leesonderwijs om kwaliteit te waarborgen
- Screening onderwijsaanbod dramatische expressie, muziek, bewegingsonderwijs en techniek
- Invoeren van nieuwe Montessorileerlijn voor kosmisch onderwijs (Da Vinci)
- Voortzetting van activiteiten in kader van 'Leren Loont'

Team en ontwikkeling

- Actueel, kindgericht leeraanbod dat veiligheid en uitdaging biedt (van taakgericht naar doelgericht leren)
- Vervolg op in 2017 ingezette teamscan (werkgroep activeren, terugkomdag, selectie nieuwe leerkrachten)
- Uitvoering strategische personeelsplanning (opbouw team)
- Stappen richting opvolging directeur (werving en selectiebureau)

School en maatschappij

- Aansluiting met maatschappelijke en technologische ontwikkelingen
- Leerkrachten en leerlingen doen 'veldwerk'
- Proeftuinen voor innovatieve projecten (bridge)
- Investeren in mediawijsheid, beter benutten internet en digitale media
- Grotere betrokkenheid van de omgeving, ouders en kinderen bij de school
- Opbouwen social community ouders
- Leerlingenraad in actie
- Oudertevredenheidsonderzoek
- Ronde Tafel gesprekken

Gebouw en plein

- Helderheid situatie juridisch eigendom gebouw
- Urgent onderhoud (zonwering, schilderwerk)
- Verbetering lerarenkamer
- Aantrekkelijker en groen plein
- Verkeersveiligheid rond school (oudercommissie?)

Interview met drie oud-leerlingen.

"Een warm bad"

Alle drie denken ze met veel plezier terug aan hun jaren op de Rotterdamse Montessorischool. Warme herinneringen uit de jaren tachtig en vijftig. En ze zijn alle drie onversneden fans, want ook al hun kinderen gaan of gingen hier naar school. En straks, als het aan hen ligt, hun kleinkinderen.

Lara

Lara van de Graaf wandelde in 1986 voor het eerst door de blauwe poort en herinnert zich levendig de liedjes die haar favoriete kleuterjuf Ineke van Teeffelen zong en op gitaar begeleidde. Nog steeds zingt zij ze, met haar zoon Jalyn die bij juffie Paalvast in groep drie zit. Bij het denken aan de verhalen die juffie Droppert aan het einde van de dag voorlas wordt ze nog steeds rustig. Juffie Droppert met haar kalmerende stem. Tonke Dragt, Thea Beckman: de boeken zijn nog steeds favoriet. En de grote kastanjeboom op het plein bood Lara en haar eerste mini-minnaar beschutting tijdens hun eerste zoen.

Voor haar zoon was deze school vanwege de ligging niet de meest voor de hand liggende keuze. Maar toen Jalyn was ingeloot en bleek dat hij bij Janine Blok in de klas zou komen... "Zo'n sentiment, dat wil ik gewoon."

Janine

Hoewel Janine Blok in haar jaren op deze school (1953-1959) gewoon alleen naar school liep ('Ik kan me niet herinneren dat ik ooit ben gebracht of opgehaald') genoot ze zo van het gevoel dat ze hier alles mocht en niets hoefde, dat ze eigenlijk nooit meer is weggegaan. Na de lagere school bezocht ze weliswaar het Montessori Lyceum en ondernam ze verschillende uitstapjes op andere scholen als kleuterjuf. Maar niet lang nadat haar oudste dochter in 1980 hier op school kwam, ging Janine er ook les geven. Jarenlang was ze behalve juf ook vertrouwenspersoon en hoewel inmiddels gepensioneerd, kun je deze energieke en opgewekte dame hier nog regelmatig tegen het lijf lopen.

Tot haar spijt ziet het er niet naar uit dat haar kleinkinderen (drie inmiddels) hier ook naar school zullen gaan: "Ze wonen een uur rijden hiervandaan, anderhalf met de spits. En dat is toch nét iets te ver. Helaas."

Daan

Daan van der Sluis ging hier vanaf 1982 vooral zijn eigen gang. Hij was van het type dat genoeg had aan zijn eigen interesses en ervoer vooral de ruimte en vrijheid om te zijn wie hij was. En hoe de mensen op de Montessorischool open stonden voor hoe een kind in elkaar stak en het kind vooral zichzelf liet zijn, in al zijn facetten.

Daan heeft vier kinderen waarvan er drie inmiddels op school zitten. Emma in groep 7, Isa in groep 5 en Koss in groep 1 bij juffie Jacobs. Aanvankelijk woonden ze nog in de buurt en was de school een logische keuze, maar toen Koss vier jaar werd, waren ze inmiddels naar Overschie verhuisd. "We hebben ook wel naar een school in de buurt gekeken, vooral om aan te sluiten bij zijn boezemvriendjes die op één of tien seconden afstand wonen. Maar toen we hier toch kwamen kijken had ik meteen het gevoel van 'dit wordt hem toch wel'."

Toen en nu

In de jaren vijftig was de Montessorischool nog niet zo groot als nu. Janine: “Wij hadden in het hoofdgebouw de bovenste verdieping, twee of drie lokalen in de Oranje Nassaschool en een paar lokalen in de laagbouw, waar nu de peuterspeelzaal zit. Wij speelden ook nooit buiten, want het plein hoorde bij de ‘schoftenschool’. Maar een keer op een warme zomerse dag, toen zij op schoolreis waren, hebben we de tafeltjes en stoeltjes naar buiten gesjouwd en hebben we in de schaduw van de kastanjeboom onze werkjes gedaan.”

Hoewel de maatschappij verhard is sinds ze hier op school kwam, vindt Lara daarvan op school weinig terug. “Nog steeds voelt het hier veilig, vertrouwd en is de omgang met elkaar erg respectvol. Ingesloten tussen de huizen en afgesloten van de boze buitenwereld, is deze school nog steeds een oase van beleefdheid. “

De controle vanuit de overheid laat ook in het Montessorionderwijs zijn sporen na en kinderen worden veel meer dan vroeger aan testen onderworpen. Daan: “Je ziet nu wel de stress van de Citotoets en de pre-Citotoets. Maar de school doet zijn best om de negatieve aspecten hiervan voor de kinderen af te schermen.”

Directeur

Alle drie zijn ze het eens over de positieve rol die Hans Dirksen, de huidige directeur, speelt in het zorgen voor de goede sfeer. Hij staat garant voor die zo kenmerkende ruimte en veiligheid ('warm bad') die leerlingen en docenten ervaren. Daan kan het niet nalaten op te merken dat de directeur in al die jaren geen spat veranderd is en nog net zo jolig doet als toen. En hij vraagt zich stiekem af: grijpt Hans nog steeds alle kansen aan om Jesus Christ Superstar te vertonen?

De start op school.....

De eerste schoolweken

Voor vierjarige kleuters die hun eerste stappen op de basisschool zetten, is een volledige schooldag (van 08.45 tot 15.15 uur) in het begin te lang, zo weten we uit ervaring. Er komt veel op een kleuter af: de nieuwe juf, de grote groep met ook oudere kinderen, nieuwe regels, weinig of geen rustmomenten, enzovoort.

Ook al heeft een kleuter hele dagen op een kinderdagverblijf doorgebracht, direct volledig meedraaien (inclusief overblijven) kan de eerste weken lastig zijn. Wij raden daarom aan de vierjarige kleuter de eerste week halve dagen te laten komen en – in overleg met de leerkracht – de tweede week rustig op te bouwen.

Kennismakingsgesprek

Voorafgaand aan de eerste schooldag worden de ouders en het kind uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek met de leerkracht. Zo kunnen ouders, kind en leerkracht elkaar van actuele informatie voorzien. Dit gesprek vindt na schooltijd plaats.

Het Montessori materiaal

'Ontwikkelingsmateriaal in de voorbereide omgeving'

In de visie van Montessori speelt de leeromgeving een wezenlijke rol in de ontwikkeling van kinderen. Ze moeten er ervaringen kunnen opdoen waarmee ze hun zelfvertrouwen en zelfstandigheid vergroten. Het zélf kunnen handelen is daarbij uitgangspunt. Voorwerpen in de klas zijn wat betreft opstelling, grootte en gewicht binnen het bereik van kinderhanden. De kinderen dragen verantwoordelijkheid voor de verzorging van hun directe omgeving. Zo verzorgen ze een eigen plantje en hebben ze verschillende huishoudelijke taken. De omgeving is zo georganiseerd dat kinderen in elke ontwikkelingsfase kennis kunnen vergaren over gebieden waar hun interesse naar uitgaat. De 'vorbereide omgeving', noemde Maria Montessori dat.

Een onmisbaar onderdeel van deze voorbereide omgeving is het gebruik van Montessori ontwikkelingsmateriaal, waarbij ook het zelfstandig handelen centraal staat. Het allerbelangrijkste van het Montessorimateriaal is wel dat het kind er iets mee kan dóen en door het werken ermee tot een inzicht komt. Weliswaar wordt het kind door de leidster geobserveerd en wordt het ingewijd met een specifiek stuk ontwikkelingsmateriaal als zij ziet dat het kind eraan toe is, zelfredzaamheid blijft steeds het uitgangspunt. Zolang de nieuwsgierigheid van het kind groot genoeg is om zich voldoende te ontwikkelen zal de interventie van de leidster er vooral uit bestaan het materiaal waar nodig toe te lichten op het moment dat het kind er zelf om vraagt. Uiteraard worden verschillende, met name meer actuele, interesses ook aangewakkerd. De zogenaamde 'aandachts-, of thematafel' is daar een goed voorbeeld van.

Aanvankelijk experimenteert Montessori met bestaand materiaal van onder andere Itard en Séguin en met testmateriaal uit de experimentele psychologie, maar het merendeel van het ontwikkelingsmateriaal waar nu nog mee gewerkt wordt is ontworpen door Maria Montessori zelf.

Behalve dat het kind iets met het materiaal moet kunnen dóen (zintuiglijkheid) heeft het materiaal altijd een aantal onmisbare eigenschappen:

Het kind moet door het werken met het materiaal en zonder tussenkomst van de leidster zélf zijn 'fout' kunnen beoordelen. Het materiaal bevat 'de controle van de fout'. Hierbij is het begrip 'fout' relatief. In het werken met het materiaal gaat het om het beheersen, niet om de mate waarin iets beheerst wordt. Goed is goed genoeg.

Elk materiaal bevat één specifieke eigenschap die er als het ware uitspringt. Alle andere eigenschappen van het materiaal worden zoveel mogelijk gelijkgeschakeld. Daarom zijn alle blokken van de Roze Toren kubussen. En ook allemaal roze. Het gaat in dit materiaal alleen om het verschil in grootte en wat dat betekent als je er een toren van wilt maken. "Isolatie van de eigenschap," noemde Montessori dit.

Het materiaal is beperkt in zijn hoeveelheid; het bestaat uit één overzichtelijk geheel met niet te veel onderdelen. Bovendien is het materiaal beperkt in aantal, vaak maar één per klas, zodat het kind leert omgaan met anderen.

En tenslotte is het belangrijk dat het materiaal er aanlokkelijk uitziet door glans, kleur en harmonische vorm. Dit nodigt uit tot gebruik en ontwikkelt het esthetisch gevoel. Montessori noemde deze eigenschap 'de stem der dingen'. Het materiaal wordt er bovendien 'kostbaar' van en het kind leert er met respect mee omgaan.

Veel materiaal, met name in de onderbouw, kan door het kind volledig zelfstandig worden gebruikt. Naar mate het materiaal complexer is, zal de leidster het kind apart nemen om het in te

wijden in het materiaal. Hiervoor speelt het persoonlijke contact, de rust en vertrouwelijke sfeer een cruciale rol. Tijdens deze inwijding, het 'lesje', wordt zo min mogelijk gesproken, de leidster laat vooral zien hoe het materiaal te gebruiken is. "Laat je woorden geteld zijn," zei Montessori hierover. De leidster let goed op of het kind de handeling wil overnemen en gaat weg als het kind het lesje begrepen heeft, om op afstand het kind te observeren. Blijkt het kind het materiaal nog niet goed te gebruiken, dan zal de leidster het lesje op een ander tijdstip nogmaals geven. Ze zal het kind niet ontmoedigen door het op zijn 'fouten' te wijzen. Zo nodig stimuleert de leidster tot variëren of uitdiepen van de mogelijkheden van het materiaal.

Behalve het voorhanden zijn van de 'standaard' ontwikkelingsmaterialen stelde Montessori dat de leidster ook zelf hulpmateriaal moest ontwikkelen. Dit om ruimte te bieden aan de ontwikkeling van specifieke interesses of kennis van actualiteiten.

Met de opkomst van internet is er inmiddels een actieve, mondiale Montessorigemeenschap ontstaan waar leidsters de mogelijkheid hebben geïnspireerd te raken over hulpmateriaal dat door anderen is gemaakt.

Interview met twee leerkrachten.

“Montessori zit in je,”

De hoge ramen vangen veel licht en het opgewonden geluid van zojuist losgelaten kinderen golft door de openstaande ramen naar binnen. Ineke van Teeffelen: een veelkleurig jasje, korte grijze coupe, ruim veertig jaar onderwijservaring en een kop koffie in de hand verontschuldigt zich, of wij niet ook een kopje hadden gewild. Ze schuift aan bij Judith van Os: hippe jonge moeder, klein van stuk, maar enthousiast en gepassioneerd.

Het heeft wat koddigs, deze twee volwassen vrouwen op een kleuterstoeltje aan een kleutertafeltje.

De Montessori basisschool is haar derde school, vertelt Judith (34). Na 11 jaar met veel plezier en voldoening op zwarte scholen gewerkt te hebben was het toch tijd voor iets nieuws. Toen ze zwanger werd en eens meeging met haar nichtjes, die hier op school zaten, voelde ze meteen 'wow, hier wil ik staan'. Het was vooral de warme sfeer, het gevoel welkom te zijn en de openheid van de kinderen hier die haar troffen. “Ja, het is hier wel een eigen wereldje, en een clubje. Maar een fijn clubje, geen vervéelend clubje weetjewel?”

Hoe het precies komt dat de sfeer zo goed is, blijkt lastig te achterhalen. In elk geval heeft het te maken met de manier van omgaan met elkaar, weet Ineke (62). De rol van de directie valt hierin niet te onderschatten. “Want je hebt ze hoor, directeuren die alles van bovenaf proberen vast te leggen. Maar je moet niet teveel regels hebben, want die beknotten niet alleen de flexibiliteit, maar ook de verantwoordelijkheid en het talent van de leerkrachten.”

Ineke volgde de klassieke opleiding tot kleuterjuf die tot haar spijt niet meer bestaat. Elke week drie dagen van 9 tot 7 naar school en dan twee dagen voor 40 kleuters. Omdat ze veel reistijd had ontwikkelde ze een systeem waardoor ze al fietsend, het studieboek op het stuur, haar huiswerk kon leren. “Het is een andere discussie, maar die opleiding zou eigenlijk weer terug moeten komen,” zucht ze.

Nadat ze in de opleiding voor de Montessoririchting had gekozen kreeg ze een brief van de schoolleiding: of ze wel zeker was van haar keuze. Dat was ze, maar de reden van deze vraag werd haar pas duidelijk toen ze in de klas kwam met 'fabrikantendochters en andere rijkelui kinderen'. Haar vader was tenslotte maar een eenvoudige timmerman. Montessori-onderwijs was nog echt elitair, toen.

Ineke was vrij jong (16) toen ze min of meer per ongeluk het onderwijs inrolde (haar zus werd al verpleegster). Judith had in groep vier zo'n toffe juf, die bovendien 'zó lekker rook', dat ze toen al wist dat ze ook kleuterjuf wilde worden. Haar ogen glimmen als ze over haar kleuters spreekt: “Als ze hier binnenkomen, dan denk ik: ‘Ik ga jou eens twee hele fijne jaren geven’.” En hoewel ze ook alle andere groepen onderwezen heeft en niet uitsluit ooit iets anders te doen, voorlopig is ze een echt onderbouwjuffie. Ze omgeeft de kinderen met respect, geduld en liefde en wil dat ze nieuwsgierig en met zelfvertrouwen de middenbouw in gaan.

De ruimte die de kinderen krijgen om zichzelf te zijn is inherent aan de Montessorimethodiek. “Maar Montessori zit in je,” stelt Judith en het is dus niet verwonderlijk dat deze ruimte er ook is voor de onderwijzers onderling. Het algemeen onderwijsbeleid wordt weliswaar geïnitieerd door de directie, het is een min of meer democratisch proces dat de uiteindelijke uitvoering bepaalt. Er

is een sfeer en een systeem van veiligheid waar leerkrachten zichzelf mogen zijn en zich ook kwetsbaar durven opstellen. Judith: "Je voelt je hoe dan ook gesteund; de school staat achter je." Het maakt dat er ruimte is voor verschillen. Ruimte voor persoonlijkheden en voor verschillen in aanpak. Voeg daarbij de meerjarenklassen van Montessori, waardoor docenten veel tijd hebben om hun kinderen te leren kennen en hen daardoor beter te begeleiden. Ineke: "Wij geven eigenlijk geen les, wij begeleiden alleen." Je hebt een stabiele omgeving waar ook tijd is voor de kinderen om te leren omgaan met verschillen tussen mensen."

Werken op de Rotterdamse Montessorischool is werken in een eigen wereldje. Met een fijn clubje en heerlijke kinderen. Ineke van Teeffelen is inmiddels met pensioen. Misschien dat Judith haar ooit opvolgt, wie weet, maar het is heel waarschijnlijk dat je Ineke ook na haar pensionering nog tegenkomt.

Deze school is als een warm bad. En wie zo lang heeft liggen weken, moet langzaam afdrogen.

Passend Onderwijs (schoolgidsinformatie vanuit PPO – Rotterdam)

Per 1 augustus 2014 is de zorgplicht ingevoerd. Dit betekent dat scholen ervoor moeten zorgen dat ieder kind dat op de school zit of zich bij de school aanmeldt, een passende onderwijsplek krijgt binnen het samenwerkingsverband (dat is een samenwerking tussen schoolbesturen die de wettelijke taak van het Passend Onderwijs, samen met de scholen uitvoert).

In Rotterdam is dit "PPO Rotterdam" (www.pporotterdam.nl).

De zorgplicht geldt formeel voor de schoolbesturen en is van toepassing op kinderen die extra (lichte dan wel zware) ondersteuning nodig hebben in het onderwijs. Voorheen moesten ouders zelf op zoek naar een passende onderwijsplek voor hun kind; nu ligt deze verantwoordelijkheid bij de scholen (schoolbesturen).

Naast de zorgplicht van school hebben ouders meldplicht. Zij moeten de school waar hun kind naar toe zal gaan goed informeren over het verloop van de ontwikkeling van hun kind.

Nieuwe ouders krijgen hiervoor een apart formulier toegestuurd waarop zij de bijzonderheden omtrent de ontwikkeling van hun kind kunnen melden. In het kader van Passend Onderwijs willen wij bij een leerling waar specifieke hulp nodig is graag z.s.m. met alle bij deze leerling betrokkenen overleg hebben, zodat de juiste zorg geboden kan worden.

Zorgplicht.

Bij de uitvoering van de zorgplicht moet een schoolbestuur eerst kijken wat de school zelf kan doen. Het uitgangspunt is dat de school (schoolbestuur) waarop het kind zit of waarbij het is aangemeld, eerst alle mogelijkheden onderzoekt om het kind op school passend onderwijs te bieden.

Kan de school dat onmogelijk realiseren, dan heeft de school een zogenaamde trajectplicht. Dit betekent dat de school zelf voor een goede, nieuwe onderwijsplek voor dit kind moet zorgen.

Bij het vinden van een goede school voor hun kind zijn ouders uiteraard wel heel belangrijk.

Ouders met kinderen in de peuterleeftijd oriënteren zich op een nieuwe school. Maar soms gebeurt het ook dat een kind al op een basisschool zit, maar dat het voor het kind beter is als het naar een andere school gaat. Meestal gebeurt dit omdat de huidige school niet aan het kind kan bieden wat het nodig heeft. Maar het zoeken naar een nieuwe school kan bijvoorbeeld ook het gevolg van een verhuizing zijn.

Informatie voor de school.

Bij het zoeken naar een nieuwe/andere school is het belangrijk dat ouders aan de school informatie geven over hun kind. Het bevoegd gezag van de school (het schoolbestuur) kan hier een formeel verzoek voor indienen bij de ouders. Van hen wordt dan verwacht dat zij alle relevante informatie over hun kind aan de school overhandigen. Wil de school eventueel toch nader onderzoek laten doen door bijvoorbeeld een gedragswetenschapper, dan moeten de ouders daar toestemming voor geven. Ook moeten ouders aangeven op welke andere scholen zij hun kind eventueel hebben aangemeld. De school waar de leerling als eerste is aangemeld is zorgplichtig.

Het verzoek van het bevoegd gezag van een school aan ouders om meer informatie te verstrekken, geldt voor ouders met een kind dat extra ondersteuning nodig heeft. Zij kunnen dan samen met de school bepalen wat de extra onderwijsbehoeften van het kind zijn. Het is zeer belangrijk dat ouders en school samen optrekken in het vinden van een passende school voor het kind. Zij kennen het kind beide goed. Er is vaak veel informatie beschikbaar over een kind. Door in alle openheid informatie met elkaar te delen, is de kans het grootst dat een passende school voor het kind gevonden kan worden. Een school die aansluit bij de wensen van de ouders.

Schoolondersteuningsprofielen.

Iedere school is wettelijk verplicht om een schoolondersteuningsprofiel te maken. Dit profiel beschrijft welke onderwijsondersteuning de school wel en niet kan bieden. Als ouders vermoeden

dat hun kind extra ondersteuning nodig heeft, kunnen ze via het ondersteuningsprofiel alvast een beeld krijgen van wat een school kan bieden.

Het gecompriëerde schoolondersteuningsprofiel (SOP) is in te zien op de website van de school (zie downloads) en het volledige SOP ligt ter inzage bij de directie van de school.

Wanneer een kind wordt afgewezen op de school die de eerste keus is van de ouders, worden zij schriftelijk op de hoogte gesteld van deze afwijzing, voorzien van de argumentatie.

Wanneer ouders het niet eens zijn met de beslissing van de school, zal er overleg plaatsvinden tussen hen en de school. De school kan in zo'n overleg aangeven welke andere school voor het kind is gevonden, die beter aansluit bij de onderwijsbehoeften van het kind. Wanneer ouders niet akkoord gaan met de andere school die wordt voorgesteld, kunnen zij de afwijzing voor de school van hun voorkeur laten toetsen door een geschillencommissie. Het laten toetsen door een geschillencommissie kan echter alleen als er overleg is geweest tussen ouders en school én nadat er een andere school is gevonden voor het kind.

Voor scholen voor speciaal (basis)onderwijs verloopt het aanmeldingstraject via het samenwerkingsverband waar de school toe behoort. Het samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam (PPO Rotterdam) geeft sinds 1 augustus 2014 zogenaamde toelaatbaarheidsverklaringen af voor het SBO en SO cluster 3 en 4. Zonder deze verklaring kan een SBO- of een SO-school een leerling niet aannemen.

Basisscholen of zorginstellingen kunnen een kind aanmelden bij de toelatingscommissie van het samenwerkingsverband. Ouders kunnen zelf geen toelaatbaarheidsverklaring aanvragen, maar kunnen voor vragen natuurlijk wel terecht bij het samenwerkingsverband (www.pporotterdam.nl). Samenwerkingsverband PPO Rotterdam hoopt met haar brede aanbod aan onderwijsvoorzieningen alle kinderen in Rotterdam passend onderwijs te kunnen bieden.

Mochten ouders het niet eens zijn met een beslissing van een school dan kunnen zij bezwaar maken bij het bevoegd gezag van de (eerste) school. Als er samen met de school geen passende oplossing gevonden kan worden, kan het samenwerkingsverband ingeschakeld worden of kan aan de landelijke geschillencommissie toelating en verwijdering een oordeel gevraagd worden. Ouders zijn natuurlijk altijd vrij om hun kind bij een andere school aan te melden als ze niet tevreden zijn over de eerste school. Wanneer ouders hun kind op een andere school aanmelden, krijgt die school de zorgplicht.

Ongeacht de afspraken die er over de uitvoering van de zorgplicht binnen een samenwerkingsverband worden gemaakt, is voor individuele schoolbesturen in alle sectoren de Wet Gelijke Behandeling op grond van Handicap of Chronische ziekte (WGBH/CZ) van kracht. Artikel 2 van deze wet bepaalt dat individuele schoolbesturen ertoe verplicht zijn doeltreffende aanpassingen te verrichten voor een leerling met een beperking (zoals bedoeld in de WGBH/CZ), tenzij deze een onevenredige belasting vormen voor de school.

De WGBH/CZ is volgens het College voor de Rechten van de Mens (voormalige Commissie Gelijke Behandeling) niet van toepassing op de toelating en deelname aan het (v)so.

Wanneer geldt de zorgplicht niet?

De zorgplicht en trajectplicht gelden niet als de school of de groep waar het kind voor wordt aangemeld vol is. Voorwaarde is wel dat een school een duidelijk en consistent aannamebeleid heeft en in haar schoolondersteuningsprofiel aangeeft wanneer de school daadwerkelijk vol is (zie ook " aanmeldingsprocedure").

In deze gevallen verdient het de voorkeur dat de school bij haar schoolbestuur en/of bij het samenwerkingsverband meldt dat zij geen onderwijsplek kan bieden aan een kind en dat er – zonedig – toch ondersteuning aan ouders geboden wordt om een passende onderwijsplek voor hun kind te vinden.

Ook geldt de zorgplicht niet wanneer ouders de grondslag van de school weigeren te onderschrijven. Het gaat hier niet alleen om de religieuze grondslag of levensbeschouwelijke identiteit van de school,

maar ook om de onderwijskundige grondslag.

Tenslotte is de zorgplicht niet van toepassing bij aanmelding voor cluster 1 (visuele beperkingen) en cluster 2 (gehoor- en communicatieve beperkingen).

Deze instellingen maken geen deel uit van samenwerkingsverbanden passend onderwijs en hebben een eigen toelatingsprocedure.

Onderwijsconsulenten.

Met de inwerkingtreding van de wetwijziging Passend Onderwijs kan ook een beroep worden gedaan op de onderwijsconsulent (www.onderwijsconsulenten.nl) wanneer er sprake is van plaatsingsproblematiek van een leerplichtige leerling met extra ondersteuningsbehoefte in primair of voortgezet onderwijs of wanneer ouders en/of school problemen ervaren met betrekking tot het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief (OPP).

Contactgegevens PPO Rotterdam :

Bezoekadres : Hillevliet 126-A, 3074 KD Rotterdam

Postadres : Postbus 50529, 3007 JA Rotterdam

Email : info@pporotterdam.nl

Website : www.pporotterdam.nl

Schorsing of verwijdering

Het is zelden voorgekomen, maar in extreme situaties kan een kind worden geschorst of zelfs verwijderd. Bij schorsing mag het kind tijdelijk niet op school komen en bij verwijdering wordt het kind definitief uitgeschreven. Het gaat dan om extreme situaties, waarbij het gedrag van het kind gevaarlijk is voor zijn omgeving, andere maatregelen hebben gefaald of wanneer wangedrag van de leerling de perken ver te buiten gaat. Een schorsing kan per direct ingaan en wordt opgelegd door de directie van de school, die het bestuur en de betrokken ouders/verzorgers onmiddellijk van de genomen maatregel op de hoogte stelt.

Voordat tot verwijdering van een leerling wordt besloten, hoort het bestuurlijk gezag de betrokken groepsleraar, de betrokken leerling en/of diens ouders. Een leerling wordt pas definitief verwijderd als het bestuur ervoor heeft gezorgd dat een andere basisschool (bijvoorbeeld een school voor speciaal onderwijs) bereid is de leerling toe te laten. Indien de school aantoonbaar acht weken lang zonder succes heeft gezocht naar een andere school of instelling, kan de school de leerling definitief verwijderen (zie artikel 40, Wet op het primair onderwijs). Tijdens de periode dat het bestuur een geschikte school of instelling zoekt, kan de leerling voor maximaal één week worden geschorst. De schorsing kan worden verlengd nadat de groepsleerkracht, de betrokken leerling en/of diens ouders zijn gehoord.

Ouders en de school.

Ouderavonden

De eerste ouderavond van het schooljaar is de kennismakingsavond waarop ouders kennis kunnen maken met de leerkracht en het (Montessori-)materiaal. Meestal is dit de tweede dinsdag van het schooljaar, dus in augustus of september. Het zijn gezellige avonden, waarop groepsafspraken kunnen worden gemaakt en ouders met al hun vragen, opmerkingen en ideeën terecht kunnen.

In met name de onderbouwgroepen maken ouders op deze avond ook kennis met elkaar en wisselen zij vaak al de nodige gegevens uit. Hoewel kennismaken wellicht minder aan de orde is bij midden- en bovenbouwouders, biedt deze avond ook voor hen voldoende nieuws.

Bij de kennismakingsavond zijn vaak de leden van het bestuur en de MR aanwezig en kunt u de intern begeleider(s), remedial teacher, vakleerkrachten en de schoolleiding leren kennen.

Voor kleuters die nieuw op school komen wordt met hun ouders kort voor de startdatum een gesprek gepland. De basis voor dit gesprek is een formulier dat vooraf door de ouders wordt ingevuld, waardoor de docent inzicht krijgt in de nieuwe leerling en de ouders alle vragen kunnen stellen die ze hebben.

Als er aanleiding voor is kan rond een actueel thema een ouderavond worden belegd. Ouders worden daarvoor via Emailworks uitgenodigd.

Verslagavonden

Verslaggeving in de onderbouw gebeurt alleen mondeling. Voor groep 1 in november en mei, voor de oudste kleuters in januari en aan het eind van het schooljaar. Aan het einde van de onderbouw maakt de leerkracht een schriftelijk verslag over de gehele onderbouwperiode. Dit verslag is het eerste van de bundeling van eindverslagen die aan het einde van de basisschoolperiode wordt uitgereikt.

Leerkrachten van de midden- en bovenbouw brengen drie maal per jaar aan ouders over de leerlingen verslag uit. Het eerste verslag in november is een mondeling, facultatief verslag.

In januari/februari en aan het eind van het schooljaar is er een schriftelijk verslag dat de leerkracht tijdens verslagavonden mondeling toelicht. U kunt zich inschrijven voor een gesprek in de late middag of avonden via de intekenlijsten bij de klas, of reageren op de uitnodiging die via Emailworks wordt toegezonden..

In januari/februari krijgt u een ingevuld verslagboekje mee naar huis. Dat ontvangen we graag snel weer terug. Het verslagboekje dat u aan het eind van het schooljaar ontvangt, mag u houden. Bij de laatste verslagbespreking van het schooljaar krijgt u een 'algemeen verslag' aangeboden. Dat verslag blijft op school. Een bundeling van de algemene verslagen krijgt u aan het eind van de basisschoolperiode mee naar huis.

De ouders van onze achtste groepsleerlingen krijgen in november een uitnodiging voor een verslagbespreking waarin een voorlopig advies voor het voortgezet onderwijs wordt gegeven. U ontvangt een ingevuld verslagboekje. Dat kan direct mee naar huis en hoeft niet meer terug naar school.

In februari volgt een adviesgesprek, waarbij ouders inzage krijgen in het Onderwijskundig Rapport, dat door de leerkracht is samengesteld. Wanneer daarvoor aanleiding is volgt na ontvangst van de gegevens van de Centrale Eindtoets nog een gesprek (op aanvraag).

Aan het einde van het achtste schooljaar volgt een feestelijke verslagbespreking met kinderen en ouders. Dan krijgen zij het eindverslag dat is geschreven aan het kind en de bundeling eindverslagen van eerdere jaren. De laatste verslagbespreking is meestal op de woensdagavond in de laatste schoolweek.

Gesprek op afspraak

Vanzelfsprekend kunt u altijd contact opnemen met de leerkracht om over uw kind te praten. Aarzel niet zo'n gesprek te houden, het kan vaak veel verhelderen en onnodige problemen of ergernissen voorkomen. Vóór en tijdens schooltijd zijn de leerkrachten er in eerste instantie voor de kinderen en niet voor de ouders. Na schooltijd schikt het vaak wel.

Voor een gesprek met de schoolleiding, vakleerkrachten, de intern begeleider(s) of remedial teacher kunt u telefonisch of per email een afspraak maken.

Website

Op de website van de school (www.montessoribasisschool.nl) verschijnen regelmatig de agenda, berichten en foto's van activiteiten. Om optimaal van de website gebruik te maken, kunt u een account aanmaken. Na inloggen bent u bevoegd beveiligde gegevens te raadplegen zoals de groepsindeling met de namen en adressen van kinderen uit de groep van uw kind. Ook om foto's te bekijken moet u zijn ingelogd.

Emailworks

Voor de actuele informatievoorziening maken we gebruik van Emailworks. Hiervoor kunnen ouders zich via de website aanmelden en zelf hun gegevens onderhouden.

Het doel van Emailworks is de communicatie tussen school en thuis te verbeteren en te vereenvoudigen.

Voordelen voor u zijn, dat:

- wij u eenvoudig op de hoogte kunnen houden van actuele ontwikkelingen
- wij u kunnen bereiken in een noodgeval
- de leerkracht de ouders van zijn/haar groep op eenvoudige wijze kan informeren over wat er in de klas gebeurt of staat te gebeuren
- wij aan u kunnen doorgeven of er relevante informatie op de website is gezet

Voordelen voor óns zijn:

- dat wij u eenvoudig een berichtje kunnen sturen, met weinig kans op verlies of zoekraken
- tijds- en kostenbesparing

Het programma is zodanig beveiligd dat uw privacy optimaal is gewaarborgd. Het bevat alleen de strikt noodzakelijke gegevens, zoals uw naam, emailadres(sen) en de groep waarin uw kind(eren) zit(ten). U kunt ook uw telefoonnummers vermelden zodat u zeker weet dat de school u in noodgevallen kan bereiken. Er is ruimte voor meerdere vaste en mobiele nummers.

Wij nodigen u aan het begin van ieder schooljaar uit uw gegevens te actualiseren. Vaak moet u even de juiste leerkracht aanvinken bij wie uw kind nu in de groep zit. Controleert u daarbij ook eventuele veranderingen in uw persoonlijke gegevens.

Inlogprocedure Emailworks bij eerste aanmelding:

1. Ga naar www.montessoribasisschool.nl
2. Klik op Emailworks
3. Er verschijnt een inlogscherf
4. Vul bij gebruikersnaam in: ouderrms
5. Vul bij wachtwoord in: ouderrms (als boven)
6. Klik op 'Login'
7. Klik op 'Ga verder'
8. Vul nu een eigen gebruikersnaam én wachtwoord in
9. Vul de overige gegevens in (graag alle vaste- en mobiele nummers waarop u tijdens schooltijd bereikbaar bent).
10. Vink de groep van uw kind aan (naam groepsleerkracht) en vul zijn/haar naam in
11. Sla de gegevens op en klik op verzenden
12. U ontvangt een bevestigingsmail van de beheerder
13. Welkom bij Emailworks!

Inlogprocedure bij tussentijdse wijzigingen:

1. Ga naar www.montessoribasisschool.nl
2. Klik op Emailworks
3. Er verschijnt een inlogscherf
4. Log in met uw gebruikersnaam en wachtwoord
5. Klik onder 'Instellingen' op 'Profiel' om eventueel email-adressen of telefoonnummers te wijzigen
6. Klik onder 'Instellingen' op 'Groepen' om de juiste groep aan te vinken
7. Sla uw wijzigingen op door op 'Opslaan' te klikken

Niet alle mededelingen die we per email sturen, verzenden we ook op papier. De noodzakelijke informatie krijgt u wel op een briefje mee.

Oudertevredenheidspeiling

Eens in de twee á drie jaar wordt een oudertevredenheidspeiling gehouden onder de ouders van onze leerlingen. Het onderzoek is anoniem en wordt door een extern bureau uitgevoerd.

In de laatste peiling van 2015 stelde het onderzoeksbureau vast dat de oudergroep de school met een gemiddeld rapportcijfer van 7,7 waardeert, wat gelijk staat aan het oordeel 'zeer tevreden'.

Rapportcijfers

1. Schooltijden 9,0	6. Begeleiding 7,5
2. De Leerkracht 8,4	7. Persoonlijke ontwikkeling 7,9
3. De sfeer 8,1	8. Kennisontwikkeling 7,2
4. Het Schoolgebouw 8,0	9. Contacten met school 7,1
5. Schoolregels, rust en orde 8,1	10. Omgeving van de school 7,3

De oudertevredenheidspeiling zal periodiek worden herhaald en als onderdeel van de zelfevaluatie worden gebruikt in de contacten met de Inspectie.

Hulpouder

Er zijn diverse activiteiten waarbij ouders de helpende hand bieden, zoals in de bibliotheek, bij het lezen in midden- en bovenbouw, bij excursies naar musea of kinderboerderij, bij creativiteitsonderwijs en bij het begeleiden van speciale uitjes.

Bij primaire onderwijstaken (bijvoorbeeld een zieke leerkracht vervangen) worden geen hulpouders ingezet, tenzij zij beschikken over de wettelijk vereiste bevoegdheden en de schoolleiding hen tijdelijk in de functie van groepsleerkracht benoemt.

Ouders helpen mee bij jaarlijkse feesten als de Boekenweek, Sinterklaas en Kerst.

Bij feesten zoals het Groot School Diner, een pleinfest of jubileumfeest nemen ouders vaak zelf het initiatief. Om ons team te versterken, vragen we ook enkele ouders om mee te helpen tijdens de werkweek.

Esther Jacobs is leerkracht voor groep 1 en 2, één van de vier onderbouwklassen. Zij vertelt over ouders in school.

Ester Jacobs: "Ouders in de school? Zal ik iets vertellen over de actieve bijdrage die ouders kunnen leveren of over communicatie met de ouders? Allebei zijn belangrijk natuurlijk, want ze dragen bij aan de omgeving waarin de kinderen de dag doorbrengen."

Wat kunnen ouders bijdragen aan de school?

Esther: "In de klas is een voorbereide omgeving belangrijk, dit trekt de aandacht van de kinderen en nodigt hen uit tot spelen en leren. Dus wij zorgen als leerkrachten regelmatig voor nieuwe thema's, met nieuwe werkjes en een ingerichte speelhoek. Er zijn ook speciale lessen - dit blok werkten we bijvoorbeeld met wol: van schap naar draad. In een school gaat het niet alleen om lesgeven, er is zoveel meer. Alle leerkrachten zetten zich daarbij in – van een georganiseerd magazijn tot technieklessen en werkweek- en soms vragen we ook ouders. Als ouders het leuk vinden is hun bijdrage van harte welkom: een moeder heeft voor mij prachtige letterzakjes gemaakt, een andere ouder heeft een tijdsbalk getimmerd en er zijn ook ouders die regelmatig luizen kammen."

En communicatie?

Esther: "We hebben regels in de klas voor de kinderen en die gelden natuurlijk ook voor de ouders. Het is prettig voor ons en voor hen, als ze weten waarom er soms kleedjes met werkjes in de klas liggen en dat je daar niet op mag gaan staan. Ook geven we de ouders uitleg over het plantje waar de kinderen zelf voor zorgen en de jas en de beker die ze zelf op de juiste plek zetten. Dat draagt allemaal bij aan die prettige omgeving."

Ze vervolgt: "In de onderbouw is veel contact met de ouders. Voordat een kind in de klas komt is er een introductiegesprek. Bovendien komen ouders de klas in om hun kind te brengen en halen en dan kan er altijd even worden gevraagd hoe de dag ging. Twee keer per jaar is er een verslagbespreking. En er hangt een bordje bij de deur waarop de leerkracht de dagelijkse mededelingen voor de ouders schrijft. De leerkracht zal aangeven als iets niet goed gaat, maar zelf een afspraak maken om iets te bespreken of gewoon te informeren over je kind kan altijd!"

Ouders als lid van de vereniging

Het bestuur belegt gemiddeld tweemaal per schooljaar een Algemene Ledenvergadering. Tijdens die vergaderingen legt het verantwoording af over het gevoerde beleid en licht het het voorgenomen beleid toe. De begroting en de financiële verantwoording staan jaarlijks op de agenda. De Algemene Ledenvergadering is heel belangrijk. Leden kunnen hier direct invloed uitoefenen op het beleid van de school.

In het verleden zijn tijdens de Algemene Ledenvergadering belangrijke initiatieven ontstaan. Het bestuur is altijd weer op zoek naar ouders met goede ideeën en een beetje tijd om de school te verbeteren. Wilt u zich inzetten voor een schoolkrant, een goede doelen actie of anderszins, dan bent u van harte uitgenodigd.

Ruth Veldhuijzen van Zanten, moeder van Marijn, Hannah en Olivier, is sinds 2013 bestuurslid.

“We maken de school met elkaar – en het bestuur heeft een duidelijke plaats daarin”

Waarom ben je bestuurslid geworden?

Ruth: “De Rotterdamse Montessorischool is niet deel van een grotere organisatie en daarmee een eenling. Allen die betrokken zijn bij de school, het docententeam én de ouders, vormen een gemeenschap. We maken de school met elkaar. Ik draag graag bij en ik ben nieuwsgierig - hoe zit de organisatie in elkaar? Dat ik wilde spieken achter de voordeur heeft waarschijnlijk te maken met mijn beroep als organisatieadviseur en coach.”

Wat is de rol van het bestuur? En kost het veel tijd?

Ruth: “Het is een bestuur op afstand. De directeur en het docententeam geven sturing en inhoud aan de school. Het bestuur is een klankbord: we kijken naar het jaarplan en monitoren de financiën. Ook spelen er langere termijn kwesties zoals vragen rond passend onderwijs. Het bestuur heeft een adviserende en een controlerende rol. We hebben acht vergaderingen per jaar, dat valt wel mee. We zorgen wel dat we goed voorbereid zijn.”

Jij hebt de portefeuille communicatie; wat houdt dat in?

Ruth: “Ik schrijf mee aan de schoolgids, ik onderhoud het contact met de Medezeggenschapsraad en denk na over hoe we ouders goed kunnen informeren.”

De Medezeggenschapsraad (MR)

De Medezeggenschapsraad (MR) bestaat uit drie vertegenwoordigers van de ouders (oudergeleding) en drie vertegenwoordigers van de leerkrachten (personeelsgeleding) die het bestuur controleren en adviseren. De oudergeleding kan zaken die bij ouders leven bij het bestuur en de schoolleiding aan de orde stellen. De personeelsgeleding van de MR heeft een belangrijke stem in het personeelsbeleid van het bestuur.

De MR maakt gebruik van de website en het e-mailprogramma Emailworks en via het emailadres: mr@montessoribasisschool.nl is de MR bereikbaar. Ouders zijn van harte welkom een MR-vergadering bij te wonen of de te mailen met suggesties voor of vragen over schoolzaken.

Wanneer een vacature ontstaat worden alle ouders opgeroepen zich kandidaat te stellen en schrijft de MR verkiezingen uit. De MR komt vier keer per jaar bij elkaar en twee keer per jaar overlegt de MR met het bestuur en de schoolleiding.

Leerlingvolgsysteem

We werken met een didactisch leerlingvolgsysteem van Cito, met de doorlopende Montessorileerlijnen en met een pedagogisch leerlingvolgsysteem van Zien! Door middel van deze leerlingvolgsystemen volgen wij nauwgezet de ontwikkeling en de vorderingen van onze leerlingen over een periode van acht jaar.

Daarnaast kunnen wij met deze systemen vorderingen van groepen en zelfs de gehele school volgen. Het doel is om te controleren of de ontwikkeling van een leerling naar verwachting verloopt. Bij het signaleren van achterstanden kan er tijdig worden ingegrepen.

In de groepen 1 en 2 worden observatielijsten bijgehouden. Hierop noteren de groepsleerkrachten de vorderingen met betrekking tot :

- de motorische ontwikkeling
- de spraak- en taalontwikkeling
- de sociaal-emotionele ontwikkeling
- gedragsaspecten
- de cognitieve ontwikkeling
- de muzische ontwikkeling

Om de sociaal-emotionele ontwikkeling in kaart te kunnen brengen en er een passend onderwijsaanbod aan te koppelen wordt gewerkt met Zien! (behorend bij ons registratiesysteem ParnasSys).

Daarnaast worden vanaf groep 3 toetsen afgenomen op het gebied van de cognitieve ontwikkeling, zoals technisch lezen, rekenen en wiskunde, taalontwikkeling en spelling.

De gegevens worden door de leerkracht in overleg met de intern begeleidster geanalyseerd.

Van iedere leerling is er een dossier, waarin toetsuitslagen, maar ook andere belangrijke gegevens zorgvuldig worden gearchiveerd. Dit gebeurt steeds meer digitaal, omdat we met ParnasSys werken.

Het kan dan gaan om :

- observatieverslagen
- afschriften van rapporten
- gespreknotities
- verslagen van externen

De gegevens die door de ouders aan de school worden verstrekt en de resultaten van testen en toetsen van de leerlingen worden door de school gebruikt voor twee doeleinden :

1. Leerlingbegeleiding.

De door de leerling behaalde resultaten spelen een belangrijke rol bij het begeleiden van de leerlingen. Deze administratie is vrij van meldingsplicht door het vrijstellingsbesluit van de Wet Bescherming Persoonsgegevens.

2. Administratief.

De school is verplicht om een leerling administratie te voeren. Ook deze gegevensverzameling valt onder het vrijstellingsbesluit van de Wet bescherming Persoonsgegevens.

Daarnaast worden deze gegevens opgenomen in een gegevensverzameling die wordt verwerkt tot statistische informatie voor de evaluatie van het onderwijskundig beleid van de school en het gemeentelijk onderwijsbeleid. Deze evaluatie vindt plaats in de Onderwijsmonitor PO/VO van de gemeente Rotterdam. Deze monitor levert uitsluitend geanonimiseerde statistische informatie. De daaraan ten grondslag liggende gegevensverzameling is aangemeld bij de Autoriteit

Persoonsgegevens. Ook de Onderwijsinspectie ontvangt de geanonimiseerde resultaten van de leerlingtoetsen ten behoeve van hun evaluaties.

Resultaat

De gemiddelde resultaten van de toetsen van het leerlingvolgsysteem, de Cito Entreetoets en de Centrale Eindtoets liggen voor onze school zowel stedelijk als landelijk ruim boven het gemiddelde.

In de afgelopen jaren scoorden onze achtste groepers op de Cito Eindtoets / Centrale Eindtoets een gemiddelde score van :

Schooljaar	Score
2011	537,8
2012	541,7
2013	541,5
2014	538,2
2015	543,0
2016	541,0
2017	538,6

NB. Het landelijk gemiddelde ligt altijd rond de 535.

Dit schooljaar kiezen we voor de Digitale Adaptieve Centrale Eindtoets, die in april wordt afgenomen. Deze toets past zich aan aan de antwoorden van de leerlingen (adaptief) en wordt gemaakt op een laptop (digitaal).

De toets wordt door Cito samengesteld en wordt erkend door Inspectie en Ministerie.

De uitslag van de toets wordt gebruikt als tweede gegeven bij de overgang van leerlingen van het primair - naar het voortgezet onderwijs.

Gegevensoverdracht van school naar school

Bij tussentijds vertrek van leerlingen naar een andere school (po) zenden we naast de kennisgeving van uitschrijving een overstapdossier (OSO-dossier) naar de nieuwe school. De leerkracht van de vertrekkende leerling stelt dit dossier namens de schoolleiding op. Eventueel wordt hij daarbij geassisteerd door de intern begeleider.

Het overstapdossier omvat, naast de zakelijke leerling- en schoolgegevens, aantekeningen over de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind, zijn vorderingen (toetsgegevens), het verzuim, de gebruikte methodes, de schoolloopbaan en – indien van toepassing – de speciale begeleiding. Ouders krijgen inzage in het rapport. Bij goedkeuring door de ouders wordt het rapport klaargezet voor de ontvangende school.

Van de leerlingen die aan het eind van de basisschool doorstromen naar een school voor voortgezet onderwijs, maakt de groepsleerkracht een onderwijskundig rapport met onder meer het eindadvies. Ook van dit rapport ontvangen de ouders een kopie.

Onze school is een groot voorstander van een zogenaamde warme overdracht: een studieadviseur of leerkracht van het voortgezet onderwijs haalt de onderwijskundige rapporten doorgaans persoonlijk bij ons af.

De zorg voor leerlingen met een specifieke behoefte (ons zorgplan)

1. Visie op Zorg

Zoals in de visie van de school staat, wordt er gekeken en geluisterd naar het kind zodat bij gesignaleerde problemen “hulp op maat “ gegeven kan worden.

Als zorgteam bieden wij hulp op maat wanneer;

- met behulp van het leerlingvolgsysteem , Cito-toetsen (DLE-score) en/of Zien, een probleem in de ontwikkeling is geconstateerd;
- zichtbaar in het werk en/of gedrag van het kind het gekregen signaal wordt bevestigd;
- de leerkracht de indruk heeft dat er een structureel probleem aanwezig is;
- de leerling een enkelvoudig of een meervoudig probleem heeft op cognitief en/ of sociaal – emotioneel en/of motorisch gebied;
- er sprake is van een vertraagde of versnelde ontwikkeling op een of meerdere ontwikkelingsgebieden.

Doelstelling van de leerlingenzorg

Door het signaleren en het diagnosticeren van problemen in de ontwikkeling van individuele kinderen op sociaal, emotioneel en cognitief gebied kunnen we hen extra zorg geven die moet leiden tot een zo optimaal mogelijke ontwikkeling, gerelateerd aan de mogelijkheden van het betreffende kind.

Wat heeft het kind nodig?

Hierbij gaan we uit van de uitgangspunten van handelingsgericht werken.

- Onderwijsbehoeften van het kind staan centraal
- Het gaat om afstemming en wisselwerking
- De leerkracht doet ertoe
- Positieve aspecten zijn van groot belang
- We werken constructief samen
- Ons handelen is doelgericht
- De werkwijze is systematisch en transparant

2 . Betrokkenen

Bij de zorg voor de leerlingen spelen de volgende personen een belangrijke rol:

- groepsleerkracht
- intern begeleider (IB-er)
- remedial teacher (RT-er)
- schoolcontactpersoon (SCP)
- ambulante begeleider (AB)
- schoolmaatschappelijk werker (SMW)
- ouders
- directeur

2.1 De groepsleerkracht

- werkt vanuit de onderwijsbehoeften van het kind
- signaleert en diagnosticeert vanuit een goed klassenmanagement en een leerlingvolgsysteem
- werkt samen met collega's
- vraagt om hulp indien nodig
- evalueert regelmatig de vorderingen van de leerlingen
- signaleert een leerling die opvalt in zijn ontwikkeling en/of leervorderingen.
- kan de juiste toets- en observatie-instrumenten kiezen en toepassen
- kan de uitkomsten van een toets of observatie helder weergeven (verslag doen)
- kan een diagnose stellen
- kan een handelingsplan (betreffende een individueel kind of een groep) opstellen en uitvoeren.
- kan de uitvoering van dit plan evalueren. De leerkracht kan bij haar taak ondersteund worden door anderen zoals:

2.2 De intern begeleider

De IB heeft als taak om leerkrachten te ondersteunen in het bieden van zorg. De taken van de intern begeleider zijn:

- het voorbereiden en leiden van de leerling- en groepsbespreking.
- Het opstellen en bewaken van de jaarlijkse toetskalender.
- collega-leerkrachten ondersteunen bij het kiezen en toepassen van toets- en observatie instrumenten.
- het kunnen opzetten en coördineren van het leerlingvolgsysteem.
- het ondersteunen (begeleiden) van collega-leerkrachten bij het analyseren van toets- en observatiegegevens en het maken van een handelingsplan.
- het maken van een ontwikkelingsperspectief (OPP).
- het voeren van pedagogische en didactische gesprekken met ouders, indien hun kind zorg nodig heeft.
- het coachen van leerkrachten.
- het houden van periodiek overleg met de directie wat betreft bevindingen in het kader van het leerlingvolgsysteem en de individuele leerlingbegeleiding.
- het ondersteunen van de directie bij het maken van- en de analysering van een trendanalyse uit de gegevens van het leerlingvolgsysteem.
- het zorgdragen voor de archivering van de leerlingdossiers.
- het onderhouden van contacten met externe deskundigen.
- het participeren in het netwerk interne begeleiding van primair passend onderwijs (PPO) Delfshaven.
- het onderhouden van de contacten met collega's uit het speciaal onderwijs en/of de ambulante begeleiders van PPO-Rotterdam.

2.3 De Remedial Teacher

Onze leerlingen worden indien nodig mede ondersteund door de Remedial Teacher.

Haar taken zijn :

- hulp bieden aan de leerkracht bij het zoeken naar middelen en materialen om het kind daarmee te begeleiden.
- in overleg met de IB een planning maken, zodat de hulp aan het kind zo effectief mogelijk geboden kan worden.
- overleggen met de IB over de inhoudelijke planning, de voortgang en de evaluatie van 'de leerling in de behandeling'.
- regelmatig overleggen met de groepsleerkracht over de voortgang van de RT van kinderen uit hun groep.
- toetsen afnemen bij individuele of groepjes leerlingen.

2.4 De schoolcontactpersoon en de ambulante begeleider

Indien een kind een leerrendement behaalt van minder dan 60% op een Citotoets wordt er een plan van aanpak voor dit kind gemaakt. Dat kan gaan om een of meer leergebieden.

Wettelijk is het verplicht om voor leerlingen vanaf groep 6, waarbij een leerachterstand van een jaar of meer wordt vastgesteld een OPP (Ontwikkelings-perspectief) te maken. Dit OPP wordt besproken met de leerkracht en de ouders. Hierbij is de intern begeleider aanwezig. De ouders ondertekenen dit OPP.

Het OPP moet voorzien zijn van smart opgestelde doelen en van een uitstroomperspectief.

Na verkregen toestemming van de ouders wordt het kind besproken met de SCP. In overleg met hem wordt er besloten om een arrangement voor een kind aan te vragen.

Voor het indienen van een aanvraag voor een arrangement bij PPO-Rotterdam (Primair Passend Onderwijs) moet er altijd een OPP gemaakt worden, dus ook voor kinderen in de lagere groepen (onder – en middenbouw).

In dit OPP moeten wel smartdoelen gesteld worden, maar er hoeft nog geen uitstroomperspectief gemaakt te worden.

2.5 De ambulante begeleider

Na aanvraag van een arrangement krijgt de leerkracht van het kind een aantal keren gespecialiseerde hulp van een AB van PPO.

De AB houdt toezicht op het overkoepelend handelingsplan voor de desbetreffende leerling. Hij/zij onderhoudt zowel contact met de school als met de ouders. Soms begeleidt de AB de leerling persoonlijk (meestal niet).

Binnen zes werkweken na intake van het kind vindt er overleg met de ouders plaats. De AB, de leerkracht, de IB en de ouders zijn hierbij aanwezig. Na het AB-traject vindt er een evaluatie plaats (wat is er bereikt) en wordt het handelingsplan, indien nodig, bijgesteld. De ouders zijn bij de evaluatie aanwezig.

2.6 De ouders

Ouders en school hebben een gemeenschappelijk belang: het kind.

De ouders kunnen initiatief nemen en een gesprek aanvragen met de leerkracht, IB of directie wanneer zij een probleem bij hun kind signaleren.

De ouders hebben een belangrijke rol in de samenwerking tussen leerkracht, kind, interne en externe begeleiders. In gesprek met de ouders analyseren wij de situatie, formuleren wij doelen en onderwijsbehoeften. Samen zoeken en concretiseren wij oplossingen.

2.7 De schoolmaatschappelijk werker

Aan de school is een SMW verbonden. Zowel ouders, leerkrachten, als IB kunnen een beroep op haar doen. Zij verzorgt in groep 4 t/m 7 sociale vaardigheidstraining (SOVA) voor kinderen, die hulp nodig hebben op sociaal-emotioneel gebied. De training vindt plaats in kleine groepjes.

Deelname aan de SOVA-training ontstaat vanuit de leerlingbespreking tussen de leerkracht en de IB. Ouders kunnen ook in een gesprek met de leerkracht, de schoolmaatschappelijk werker of met de IB aangeven dat SOVA-training voor hun kind wenselijk zou kunnen zijn.

2.8 De schoolleiding

De schoolleiding heeft als taak om de school zo optimaal mogelijk te laten functioneren, zodat zorg kan worden voorkomen. Er vindt regelmatig overleg plaats met alle, bij de zorg betrokken partijen. De schoolleiding faciliteert, evalueert en stelt, in overleg, doelen (bij).

3. Indeling van de zorg

Zorg zien wij in 3 niveaus binnen ons onderwijs terug:

1. De zorg in de groep (door de leerkracht)
2. De zorg binnen de school (door de intern begeleider ,de remedial teacher en de schoolleiding)
3. De zorg op bovenschools niveau, PPO.

3.1 Zorgverbreding op niveau 1

Zorgverbreding op niveau 1 vindt plaats binnen de groep en wordt uitgevoerd door de groepsleerkracht .

De leerkracht signaleert de leerlingen, die extra zorg nodig hebben naar aanleiding van signaleringen, het gemaakte werk, observaties en de toetsresultaten.

De te nemen pedagogisch didactische maatregelen volgen uit de onderwijsbehoeften van het kind.

Deze worden meestal besproken met de intern begeleider.

Het kan mogelijk zijn dat de SCP vervolgens, nadat de ouders hiervoor toestemming gegeven hebben, het kind observeert, of dat hij bij het kind een onderzoekje afneemt. Hiervan volgt een verslag, waarin de ouders inzage hebben.

Dit kan leiden tot het opstellen van een individueel handelingsplan of het opstellen van een OPP, wanneer er een arrangement moet worden aangevraagd.

3.2 Zorgverbreding op niveau 2

Zorgverbreding op niveau 2 vindt plaats wanneer de leerkracht binnen de groep niet de zorg kan geven, die de leerling nodig heeft. Na evaluatie van de zorgverbreding die op niveau 1 heeft plaatsgevonden, kan blijken dat

deze zorg voor een leerling binnen de groep niet het gewenste effect heeft opgeleverd.

Zorgverbreding op niveau 2 wordt vormgegeven in overleg met de IB tijdens de leerlingbespreking.

Na bespreking van de leerling wordt besloten welke acties worden ondernomen.

Inzet van een remedial teacher behoort op dit niveau tot de mogelijkheden.

Over het algemeen beslaat de hulp van de remedial teacher een periode van 4 tot 8 weken.

Wanneer na evaluatie de gestelde doelen blijken te zijn behaald, gaat de zorg van de leerling terug naar niveau 1, of blijft op niveau 2. Dit is afhankelijk van de aard van de problemen of de grootte van de achterstand.

Blijken na evaluatie de gestelde doelen niet behaald te zijn, dan volgt een observatie of aanvullend didactisch onderzoek door de IB of RT

Na verzameling van voldoende informatie volgt een handelingsadvies.

De IB/RT stelt een nieuw of aangepast handelingsplan op, dat wordt uitgevoerd en geëvalueerd.

In het geval dat er niet voldoende informatie is om handelingsadviezen te geven, of indien na evaluatie van een handelingsplan onvoldoende resultaten worden behaald, kan worden besloten om de leerling te bespreken met een externe deskundige.

Tijdens die vervolgspraken worden de uitkomsten van onderzoek en/of observaties besproken, de handelingsadviezen gegeven, het handelingsplan gemaakt/besproken en later geëvalueerd. De ouders zijn bij dit gesprek aanwezig.

3.2.1 Overleg met externen [niet PPO]

Als een leerling bij de schoolverpleegkundige geweest is en er zijn bijzonderheden die haar zijn opgevallen dan vindt naar aanleiding daarvan een telefonisch gesprek plaats met de IB. Soms volgt er een advies, soms een doorverwijzing naar de schoolarts of naar een andere medewerker van het wijkteam.

Dit contact kan ook plaatsvinden, wanneer de school bijzonderheden heeft waargenomen.

Er is regelmatig overleg met de schoolmaatschappelijk werker. Op verzoek kan de SMW een observatie uitvoeren in de groep.

Het gaat hier in het algemeen over problemen met een sociaal-maatschappelijk karakter. Dit kan betrekking hebben op alle niveaus binnen de zorg.

Ook vindt er indien nodig overleg plaats met een logopediste, psycholoog of kinderfysiotherapeut.

3.3 Zorgverbreding op niveau 3 (bovenschools)

Van zorgverbreding op niveau 3 is sprake, wanneer een externe deskundige bij de zorg voor de leerling betrokken wordt. Wij maken deel uit van PPO- Delfshaven (Heemraad). Hier kan de school terecht met zorgvragen waar het zelf geen antwoord op heeft. Na het aanmaken van een OPP kan een arrangement worden aangevraagd.

Een leerling wordt opnieuw besproken met de SCP, waarin ter sprake komt dat alle gegeven hulp op de voorgaande niveaus niet toereikend is geweest.

Blijken er onvoldoende resultaten bereikt te zijn, of kan de school de zorg niet leveren, dan kan de SCP aan de ouders het advies geven voor een andere schoolkeuze of verwijzen naar een SBO (speciaal basisonderwijs) of clusterschool.

Ook bestaat de mogelijkheid dat de school geld krijgt toegewezen vanuit PPO voor de inkoop van extra zorg in de school.

3.3.1 SO

Is het kind toelaatbaar voor het SO (speciaal onderwijs=clusterschool) dan wordt tevens de beslissing genomen voor welk cluster het kind in aanmerking komt.

Op initiatief van PPO kunnen ouders hun kind aanmelden bij een school voor speciaal onderwijs.

Het speciaal onderwijs is verdeeld in de volgende vier clusters:

- cluster 1: voor kinderen met visuele handicaps en blinde kinderen.
- cluster 2: voor kinderen met communicatieve handicaps (gehoor-, taal- en/of spraakproblemen).
- cluster 3: voor kinderen met een verstandelijke en/of lichamelijke handicap of voor ernstig zieke kinderen.
- cluster 4: voor kinderen met psychiatrische- of gedragsstoornissen.

4 Dossier

Leerling-gegevens worden in ons registratiesysteem (ParnasSys) nauwkeurig bijgehouden. Ze worden tot 5 jaar na het schoolverlaten van de betrokken leerling bewaard. Vertrouwelijke gegevens worden volgens het privacy regelement bewaard.

5. Leerling- en groepsbespreking

Het uitgangspunt van de zorg is de leerling- en groepsbespreking. Deze vindt regelmatig plaats afhankelijk van de behoefte van leerkracht en de IB. Er is een onderscheid tussen de groepsbespreking en de leerlingbespreking.

Groepsbesprekingen vinden plaats:

aan het begin van het schooljaar, na het invullen van Zien en na het afnemen van de toetsen. Zie bijlage toetskalender.

Leerlingbesprekingen.

Tijdens de leerlingbespreking wordt er uitvoerig op de individuele zorgleerling ingegaan.

Een kind kan worden besproken in de leerlingbespreking als:

- een leerling onvoldoende profiteert van de hulp op niveau 1
- de onderwijsbehoeften van de leerling onduidelijk blijven
- er vermoedens zijn van een ernstige problematiek of stoornis.

6. Hoe gaan wij om dyslexie, dyscalculie, hoogbegaafdheid, pesten en rouwverwerking?

6.1 Dyslexie

Bij het vermoeden van dyslexie volgen wij het “protocol dyslexie”, zoals dat hieronder staat aangegeven :

Inleiding

Bij de Rotterdamse Montessorischool wordt uitgegaan van de definitie van de gezondheidsraad (2004), die verder uitgewerkt is in de brochure van de Stichting Dyslexie Nederland.

Definitie van Dyslexie

Dyslexie is een stoornis, die gekenmerkt wordt door hardnekkig problemen met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau. automatisering van de woordidentificatie (lezen) en/ of schriftbeeldvorming (spellen)

Men schat de grootte van de kinderen die dyslectisch zijn op ongeveer 4%.

De definitie nader uitgewerkt

De definitie staat in het teken van de onderkenning van de stoornis. Daarmee wordt niets gezegd over de oorzaak of over de belemmeringen die ermee kunnen samenhangen.

De definitie beperkt zich tot het technisch lezen en spellen op woordniveau.

Dyslexie is hardnekkig en verbonden met individu gebonden factoren, omgevingsfactoren spelen niet mee.

De kern van de stoornis betreft de automatisering van de woordidentificatie en schriftbeeldvorming. Men spreekt over automatisering wanneer de uitvoering van het lezen en spellen:

- zonder bewuste controle verloopt
- weinig aandacht vraagt
- niet ernstig beïnvloed wordt door de moeilijkheid van de taak
- kan steunen op kennis in het lange termijn geheugen, die snel en foutloos kan worden opgeroepen

Mensen met dyslexie bereiken het stadium van automatisering niet. De uitvoering verloopt moeizaam en traag. Men beschikt niet direct over de kennis uit het lange termijn geheugen, de omzetting kost tijd en lokt fouten uit.

Signalering van dyslexie op de Rotterdamse Montessorischool

De Rotterdamse Montessorischool is van mening dat kinderen met dyslexie in een vroeg stadium gesignaleerd moeten worden.

Daarom zijn er in alle groepen vanaf groep 1 tot en met groep 8 observatie-, meet- en toetsmomenten tijdens het schooljaar.

Deze worden gevolgd door interventieperiodes waarin handelingsgericht gewerkt wordt aan de fonologische- en/of fonemische ontwikkeling of de lees en spellingsproblemen van het kind.

Deze toetsmomenten en interventieperiodes staan per groep beschreven in een stappenschema, waarbij als richtlijn de Protocollen “Leesproblemen en dyslexie groep 1-4” en “Leesproblemen en dyslexie groep 5-8” van het Expertisecentrum Nederlands zijn genomen.

De stappenschema's zijn als bijlage opgenomen in dit protocol. (bijlage 1 t/m 5) Om dyslexie te kunnen signaleren worden o.a. de toetsen van het CITO (DMT.toets, AVI.toetsen en het PI.dictee) gebruikt, in navolging van het Protocol Leesproblemen en Dyslexie(zie toetskalender zorgplan).

Groep 1 en 2

Tijdens de periode van het voorbereidend en aanvankelijk lees- en taalonderwijs is het bijzonder belangrijk om alert te zijn op de kinderen die tot de risico groep dyslexie behoren.

In groep 1 en 2 vallen hieronder de kinderen die:

1. over gebrekkige fonologische vaardigheden beschikken (zwakke auditieve discriminatie en analyse).
2. waarbij in de naaste familie ernstige lees- en spellingsproblemen voorkomen.
3. een complexe ontwikkelingsproblematiek laten zien. Deze kunnen later hand in hand gaan met lees- en spellingsproblemen.

De volgende signaleringstoetsen worden gebruikt:

CITO toetsen: Ordenen en Taal.

Bij aannname wordt gevraagd of er dyslexie in de familie zit.

Signaleringslijst dyslexie kleuters

In het protocol groep 1 en 2 zijn 7 tussendoelen geformuleerd om de ontwikkeling van het voorbereidend lezen goed in de gaten te houden.

Belangrijke observatiepunten voor groep 1 zijn: “boekoriëntatie” en “verhaalbegrip”.

In groep 2 zijn “taalbewustzijn” en “letterkennis” belangrijke observatiepunten.

Groep 3 en 4

In groep 3 en 4 neemt het signaleren van potentieel dyslectische leerlingen een cruciale plaats in bij de Rotterdamse Montessorischool.

Voor de leerkrachten van groep 3 ligt er een belangrijke taak om de lees/spellingsproblemen met de herfstsignalering in kaart te hebben. Het signaleren in groep 3 levert een relatieve grote groep op die extra aandacht behoeft. Het gaat nl. om potentiële uitvallers.

Na de herfst kan dan meteen begonnen worden met de interventie. Daarna zijn er opnieuw meetmomenten (volgens de leesmethode, de Leeslijn) waarna interventies plaatsvinden. Na het 4de meetmoment kan er voor het eerst gesignaleerd worden dat er mogelijk sprake is van dyslexie.

Ook in groep 4 vinden toetsmomenten plaats om de zwakke lezers en spellers te signaleren. Aan het einde van groep 4 wordt er gestreefd naar de leesbeheersing van AVI E4. Na ieder meetmoment vinden er interventies plaats.

Net als in groep 3 maakt de leerkracht, afhankelijk van de resultaten bij de meetmomenten, een keuze uit het type interventie. Dit kan zijn: nauwlettend in de gaten houden, estafettelezen of individueel handelingsplan. De hulp van ouders en leesouders worden ingeschakeld.

Het signaleren in groep 3 en 4 gebeurt via de toetsen:

Vaststelling beginsituatie leesvoorwaarden

Toetsen uit de leesmethode

DMT toets

AVI leestoets

Begrijpend Lezen

Groep 5, 6, 7, 8

Gerichte instructie en oefening is tevens in groep 5,6,7,8 noodzakelijk, omdat de Rotterdamse Montessorischool een zo hoog mogelijk niveau van lezen en spellen wil bereiken bij zowel de dyslectische als de andere leerlingen.

Tevens kan het nog steeds zo zijn dat dyslexie niet is onderkend in de onderbouw.

Het is dus van het grootste belang om ook in de bovenbouw te letten op signalen van dyslexie:

Het signaleren in groep 5, 6, 7 en 8 gebeurt via de toetsen:

DMT

AVI

Cito spellingtoets

PI.dictee

Boven genoemde toetsen van groep 1 tot en met 8 worden afgenomen volgens de toetskalender, die ieder jaar wordt aangepast door de intern begeleider.

De leerlingen die gesignaleerd worden zijn leerlingen, die op de toetsen een leerrendement van < 80% hebben. Deze leerlingen worden besproken met de Intern Begeleider.

Bij bovengenoemde leerlingen worden door de RTer of IB vanaf groep 3 o.a. de volgende aanvullende toetsen afgenomen: Struiksma deelvaardigheden, AVI toetsen, PI dictee. De aanvullende toetsen worden afgenomen om een goed zicht op de proceskenmerken te krijgen.

De interventieperiodes, die het Protocol Leesproblemen en Dyslexie voorstellen worden gevolgd.

Zie Hoofdstuk 4: Begeleiden en interventies.

Leerlingen worden dyslectisch verondersteld, na een intensieve periode van begeleiding (zie Behandeling) als zij op tenminste 3 opeenvolgende momenten een lage D of E score hebben behaald op de leestoets: DMT en/of een leerrendement < 80% op de spellingtoets, ondanks een half jaar extra begeleiding van door leerkracht of remedial teacher of een andere begeleider.

De leerlingen die een C score behalen worden nauwkeurig gevolgd.

Wanneer men vermoedt dat er sprake is van dyslexie, stelt men de onderkende diagnose vast. (zie volgend hoofdstuk)

Diagnose

Het stellen van de diagnose dyslexie en het afgeven van een dyslexieverklaring is voorbehouden aan een kinderpsycholoog of orthopedagoog, die als GZ (gezondheid zorgpsycholoog) geregistreerd staan.

Om aan de criteria te voldoen voor dyslexie (zie onderkende diagnose hieronder) wil de Rotterdamse Montessorischool een gerichte bijdrage leveren.

Drie vormen van diagnose:

A. De onderkende diagnose

Om van dyslexie te kunnen spreken moet aan de volgende criteria van de onderkende diagnose worden voldaan:

criterium van achterstand

Het vaardigheidsniveau van lezen en /of spellen ligt significant onder hetgeen van het individu, gegeven diens leeftijd en omstandigheden gevraagd wordt. De leerling scoort bij de laatste 10% van de groep op een methode onafhankelijke lees- en/of spellingtoets. Denk aan de E score op de CITO toets. Echter leerlingen die op alle andere toetsen een hoge A score hebben, maar op de DMT of de spellingtoets een uitval ten opzichte van hun andere scores hebben bv een leerrendement <80%, kunnen mogelijk aan dit criterium voldoen.

criterium van didactische resistentie

Er is sprake van een toenemende achterstand, ondanks extra instructie. Na een half jaar 3 keer per week extra 20 minuten oefenen is er niet voldoende vooruitgang. Om dit aan te kunnen tonen zijn er 3 metingen noodzakelijk: een meting vooraf, een meting halverwege en een meting na een half jaar. Tevens is noodzakelijk, op schrift gestelde

handelingsplannen, waarvan de doelstelling gericht is geweest op de gesignaleerde problematiek, waarbij de omschreven frequentie van de extra hulp is uitgewerkt, de behandeling is geëvalueerd en zonodig bijgesteld.

criterium van tekort in automatisering

Dit blijkt uit een daling van kwaliteit van de taakuitvoering (moeizaam en langzaam decoderen en raden). Er treden problemen op bij tijdsdruk of spanning.

De taak wordt uitgevoerd met bewuste controle, het gaat niet vanzelf.

De taak wordt uitgevoerd met veel aandacht, veel verwerkingscapaciteit.

Kennis uit het lange termijn geheugen wordt niet snel en foutloos opgeroepen.

Ondanks extra training is de automatisering van de letterkennis niet voldoende. Het automatiseringstekort kan ook naar voren komen bij het kennen van de tafels of bij een opstel (de spelling bij dictee gaat beter dan bij een opstel).

criterium van voldoende gelegenheid tot leren

Er wordt voldoende instructie en oefening geboden, die gewoonlijk leiden tot beheersing. Bijvoorbeeld door ziekte van leerling en/of leerkracht. Er is sprake van didactische verwaarlozing, bijvoorbeeld veel leerkrachtwisselingen of schoolwisselingen.

5. Criterium van accuratesse en/of snelheid

Dit blijkt uit een traag tempo, met mogelijk (vooral bij spelling) een grote hoeveelheid fouten. Hierbij kan de AVI of DMT een handreiking geven. (Valt de leerling uit op tijd en/of fouten) Er is zowel een kwantitatieve analyse als een kwalitatieve analyse nodig.

De onderkende diagnostiek is een taak voor de school. In overleg met de ouders wordt besloten welke stappen er daarna plaatsvinden.

B. De verklarende diagnostiek

Heeft tot doel om te komen tot een samenhangend beeld van factoren die de stoornis kunnen oproepen of ermee samenhangen (verklaring) en inzicht geven in het voortduren van de stoornis (hardnekkigheid)

Stoornissen die kunnen samenhangen zijn:

Taalstoornis

Informatieverwerkingsstoornis

Neurologische stoornis

Erfelijkheid

C. Handelingsgerichte diagnostiek

Doel: vaststellen van aangrijpingspunten voor begeleiding, die kan leiden tot oplossing of vermindering van onderwijsbelemmeringen.

Het eventueel samengaan van dyslexie met andere leer- en gedragsontwikkelingsstoornissen wordt onderzocht.

Secundaire problemen bij dyslexie:

Dyslexie kan gevolgen hebben voor het psychosociaal functioneren van het kind.

Het is daarom van belang om in de fase van de diagnose aandacht te besteden aan:

Competentie (eigenwaarde)

Werkhouding (taakaanpak)

Sociaal emotioneel functioneren

De verklarende en de handelingsgerichte diagnostiek wordt uitgevoerd door een kinderpsycholoog of orthopedagoog met een GZ registratie.

Begeleiding en interventies door de leerkracht

De groepsleerkracht is de eerst verantwoordelijke voor het begeleiden van het kind.

De extra hulp begint altijd in de klas. Een goed klassenmanagement is essentieel voor het begeleiden van dyslectische leerlingen.

De oefeningen zijn taakgericht en sluiten nauw aan bij de methodes: De Leeslijn en de spellingmethode (Taal op Maat).

De leerkracht werkt volgens een handelingsplan, dat op afgesproken momenten in het jaar (na de meetmomenten) met de intern begeleider wordt geëvalueerd en bijgesteld.

Begeleiding/Interventie door de Remedial Teacher

De deskundigheid van de remedial teacher kan op verschillende momenten ingeschakeld worden. Na de analyse van de toetsresultaten en een goede evaluatie van de begeleiding door de leerkracht neemt de remedial teacher na overleg met de IB aanvullende diagnostische toetsen af.

Daarna zijn er 2 keuzes:

1. De remedial teacher stelt samen met de leerkracht een handelingsplan op, dat nauw is afgestemd op het interventieplan en begeleidt de leerling zelf.
2. De remedial teacher coacht de leerkracht bij de begeleiding van de leerling. De begeleiding is intensiever dan voorheen.

Bevorderen van de lees- en schrijfmotivatie

De volgende aandachtspunten zijn belangrijk:

-Op de Montessorischool zorgen we dat er voldoende boeken zijn die aansluiten bij de niveaus en interesses van de leerlingen. Er zijn ook series in de bibliotheek die speciaal geschreven zijn voor zwakke lezers.

-Zwakke lezers worden begeleid bij het uitzoeken van een boek.

-Dyslectische leerlingen mogen ook boeken met een hoger AVI- niveau lezen als dat hun belangstelling heeft.

Boeken met een hoger AVI- niveau hebben vaak een rijk taalgebruik met gevarieerde woordbeelden en de teksten bieden inhoudelijk en orthografisch meer houvast dan boeken met een laag AVI- niveau

-We laten zwakke lezers en spellers tijdens lees- en schrijfactiviteiten zoveel mogelijk samenwerken met betere leerlingen, zodat ze goed aanpakgedrag zien, hulp kunnen vragen en taakgericht kunnen blijven werken, ook al is de leerkracht even met iets of iemand anders bezig.

Technisch lezen

De volgende aandachtspunten zijn belangrijk:

-Dyslectische leerlingen krijgen gerichte oefening van technisch lezen (ook in groep 7 en 8) aangeboden tot AVI+ is bereikt.

-Hulp bieden bij de transfer van geoefende vaardigheden naar functionele leesactiviteiten.

-Een doorgaande lijn in de ondersteuning van technisch lezen door de leerjaren heen,

-In groep 5 t/m 8 ligt de nadruk op vloeiend lezen. Een leerling hoeft niet te zwoegen op een moeilijk woord, maar wordt geholpen door het woord visueel te structureren of het eerste woorddeel voor te zeggen.

-Zwakke lezers moeten veel "leeskilometers" maken door afwisselend individueel te lezen of met een leesmaatje (mentor) te lezen.

Spelling

De volgende aandachtspunten zijn belangrijk:

- Het vergroten van het inzicht in de logica van geschreven taal, waarbij de structuur van de taal zoveel mogelijk gevisualiseerd wordt. Daarbij wordt nauw aangesloten bij succesvolle denkstappen en ezelsbruggetjes die het dyslectische kind al gebruikt om spellingpatronen te onthouden.
  - Het geven van expliciete instructie van spellingregels, spellingpatronen en het correct toepassen van interpunctie.
  - Spellingregels worden bewaard in een map, die de leerling op zijn tafel kan leggen tijdens schrijfactiviteiten
  - Het gebruik van een woordenboek wordt gestimuleerd.
  - Het geven van expliciete instructie en ingeleide inoefening van spellingstrategieën en strategieën voor zelfcorrectie.
- Als extra hulpmiddel hebben wij als school L2S aangeschaft.

Orthotheekmaterialen op de Rotterdamse Montessorischool

Voor diagnostiek:

- Diagnostiek van technisch lezen en aanvankelijk spellen, Struiksma en van der Leij
- Fik-2, Dyslexieonderzoek
- TAK: Taaltoets voor alle kinderen, groep 1 t/m 4
- Protocol Leesproblemen en dyslexie, groep 1 t/m 4, gr. 5 t/m 8

Voor lezen:

- Speciale leesbegeleiding, Luc Koning, verbruiksmateriaal
- Speciale leesbegeleiding, Luc Koning, een orthodidactisch programma bij het voortgezet technisch lezen
- Curriculum Schoolrijpheid, Luc Koning, deel 5: geheugentraining
- DMT.-map, Luc Koning
- De leeslijn, remediërend computerprogramma lezen
- Boekje-cd, diverse exemplaren, verschillende AVI- niveaus

Voor spellen:

- Spelling in de lift, Bekadidact Baarn
- Zelfstandig spellen, Bekadidact Baarn

Compensatie bij dyslexie.

De entreetoets van groep 7 en de eindtoets van groep 8 wordt met de computer gemaakt, waarbij de teksten en de vragen voor de kinderen worden voorgelezen.

6.2 Voorschotbenadering

De voorschotbenadering (Smits en Braams 2006) is een wetenschappelijk onderbouwd programma. Het uitgangspunt is gebaseerd op onderzoek: Expertisecentrum Nederlands (2008) www.taalonderwijs.nl

Het doel van de voorschotbenadering is om de leesproblemen zoveel mogelijk te voorkomen door de kleuters alvast een voorschot te geven op de leesinstructie in groep 3. Het programma biedt expliciete oefening in het aanleren van klank-letterkoppelingen en fonemisch bewustzijn.

Het uitstellen van lezen helpt het kind niet. Fonemisch bewustzijn ontwikkelt zich niet door rijping. Om fonemisch bewustzijn te ontwikkelen zijn instructie en begeleiding nodig. De rijpingsgedachte wordt niet door de wetenschap ondersteund. Onderzoek zegt wel dat het van belang is om kinderen vroegtijdig te helpen.

Voor het signaleren van risicoleerlingen wordt in januari en juni de signaleringslijst voor kleuters van het protocol leesproblemen en dyslexie, ingevuld. De voorschotbenadering wordt ingezet in de 2^e helft van groep 2 voor kinderen die een gemiddeld lagere score dan 50 hebben.

Voorschotbenadering in 3 fasen:

- Fase 1. Identificatie met klanken / letters
- Fase 2. Manipulatie van klanken / letters
- Fase 3. Klank / letterkoppeling aanleren

Het GHP (Groepshandelingsplan) buiten de klas 2 keer per week:

- stapsgewijs werken uit de Map Fonemisch Bewustzijn
- geletterde activiteiten in een klein groepje aanbieden
- een motiverende aanpak waarbij het kind succeservaringen opdoet
- geen tijdsdruk
- controle taak in maart en juni
- toets beginnende geletterdheid in juni

De kleuters die aan de voorschotbenadering van januari t/m juni hebben deelgenomen, starten in september in groep 3 met een individuele begeleiding van 2 keer per week. In januari wordt geëvalueerd en bepaald door IB en leerkracht of het kind nog extra ondersteuning nodig heeft.

Overdracht naar de volgende groep

De ontwikkeling van geletterdheid betreffende de leerlingen van groep 1, 2 en 3, aan de hand van:

- Gegevens Signaleringslijst voor Kleuters
- Toetsgegevens
- Signaleringen
- Eventueel werk van de leerling om het een en ander te kunnen illustreren.
- Indien van toepassing handelingsplan en evaluatieverslag, verslag logopedist
- Verslagen van leerlingbesprekingen en oudergesprekken doorspreken.

Gegevens worden gedocumenteerd volgens een digitale versie van www.taalonderwijs.nl/dyslexie onder Dossier, welke weer toegevoegd worden aan ParnasSys.

Diagnosemiddelen

Niet alleen voor de doorgaande lijn zijn deze gegevens van belang, maar ook wanneer een leerling doorverwezen wordt - bijvoorbeeld in groep 4 - voor een diagnostisch onderzoek omdat er vermoedelijk sprake is van dyslexie, zijn deze gegevens van grote waarde.

Hierbij wordt de cyclus van handelingsgericht werken als leidraad gehanteerd, zodat er een doorgaande lijn in de leerlingbegeleiding binnen de school en in afstemming met externe zorg kan worden gerealiseerd.

De stappen uit de cyclus HGW komen overeen met de stappen in het protocol "Leesproblemen en Dyslexie". We werken dus handelingsgericht met dit protocol.

Documenten voor de leerling-overdracht

- Volledig ingevulde Signaleringslijst voor Kleuters
- Toetsformulieren
- Producten van de kleuter om de ontwikkeling te illustreren
- Handelingsplannen en Evaluatie verslagen van lkr/IB/extern logopedist, fysiotherapeut

6.3 Dyscalculie

Sinds augustus 2016 heeft onze school een protocol dyscalculie.

Dit protocol biedt een stappenplan voor passend rekenwiskunde-onderwijs wanneer de rekenwiskundige ontwikkeling van een leerling niet optimaal verloopt.

Doelstellingen van dit protocol zijn rekenwiskunde-problemen te voorkomen (preventie) en het bieden van passende en effectieve begeleiding in situaties waar toch problemen ontstaan (interventie).

Dyscalculie protocol Rotterdamse Montessorischool

Inleiding

Het doel van rekenwiskunde-onderwijs is functionele gecijferdheid, afgestemd op de mogelijkheden van iedere individuele leerling.

Het Protocol Ernstige Rekenwiskunde-problemen (ERWD 2011) geeft aanwijzingen om dit doel langs een aantal stappen te bereiken, met name wanneer de rekenwiskundige ontwikkeling van een leerling niet optimaal verloopt.

Het protocol ERWD is bedoeld om rekenwiskunde-problemen te voorkomen (preventie) en waar toch problemen ontstaan, passende en effectieve begeleiding te bieden (interventie).

Definitie van dyscalculie

Op de Rotterdamse Montessorischool wordt uitgegaan van de definitie van dyscalculie, zoals genoemd in het Protocol ERWD:

Wij spreken van dyscalculie als ernstige rekenwiskunde-problemen ontstaan ondanks tijdig ingrijpen, deskundige begeleiding en zorgvuldige pogingen tot afstemmen. De problemen blijken hardnekkig te zijn. De rekenwiskundige ontwikkeling van de leerling wordt waarschijnlijk belemmerd door kindfactoren.

Kenmerkend is dat de rekenprestaties van leerlingen met dyscalculie behoren tot het laagste deciel (niveau van de 10% laagst scorende leerlingen) op landelijk genormeerde toetsen of (in geval van hoogbegaafde leerlingen) zwak zijn in vergelijking met een relevante vergelijkingsgroep.

Signalering

De Rotterdamse Montessorischool is van mening dat kinderen met mogelijke dyscalculie en/of ernstige reken- en wiskunde-problemen in een vroeg stadium gesignaleerd moeten worden. Daarom zijn er in alle groepen vanaf groep 1 tot en met 8 observatie-, meet- en toetsmomenten tijdens het schooljaar.

Deze worden gevolgd door interventieperiodes waarin handelingsgericht wordt gewerkt.

Groep 1 en 2 (en3)

Dit is de fase van het voorbereidend rekenen en ontluikende gecijferdheid. In deze fase speelt preventie een cruciale rol.

Zoals in het protocol ERWD vermeld wordt, zijn belangrijke aandachtspunten:

- Voortschrijdende ontwikkeling van ontluikende gecijferdheid
- Ontwikkeling van rekentaal en van de taalontwikkeling in het algemeen
- Sociaal-emotionele ontwikkeling

Binnen het domein rekenen-wiskunde wordt specifiek gelet op:

- Opvallende gebeurtenissen zoals

- Het niet kunnen onthouden van de telrij
- Het niet direct kunnen benoemen en kunnen tekenen van kleine hoeveelheden
- Gebrekkige ontwikkeling van rekenbegrippen en rekentaal zoals meer, minder, evenveel, erbij
- Afwijkende ontwikkeling ten opzicht van andere leergebieden
- Evt. stagnatie in de ontwikkeling. Hiervan is sprake wanneer een leerling geen aantoonbare vooruitgang boekt op onafhankelijke normtoetsen
- Affiniteit met rekenactiviteiten (emoties, weerstand, angst voor getallen, zelfvertrouwen van de leerling)

In de onderbouw worden de volgende toetsen gebruikt;

- Cito-LOVS
- Utrechtse Getal Toets-Revised (UGT-R van Luit & van de Rijt 2009)

Groep 3, 4, 5 (middenbouw)

Dit is de fase van het aanvankelijk technisch rekenen en basale gecijferdheid.

De nadruk ligt op het opbouwen van basaal getalbegrip en het leren van de eerste technische basisvaardigheden optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen.

De basisstrategieën voor het rekenen tot 10 en tot 20 en het vermenigvuldigen en delen worden aangeleerd om te komen tot hogere oplossingsprocedures voor het rekenen tot 100 en verder.

In de middenbouw worden de volgende toetsen gebruikt:

- CITO-rekenen/wiskunde 3.0
- Tempo Test Rekenen (Teije & de Vos)
- DAT (= Diagnosticerend Automatiseringen Toets)
- Tafeltoets
- Utrechtse Getal Toets-Revised (UGT-R van Luit & Van de Rijt, 2009) – indien nodig
- Klein Reken Onderzoek (H. Janssens m.m.v. J. Janssens en J. ter Borg) – indien nodig

Bij kinderen met ernstige rekenwiskunde-problemen in de middenbouw, wordt specifieke instructie gegeven op basis van de vier hoofdlijnen, het handelingsmodel en het drieslagmodel. (zie hoofdstuk reken- en wiskundeonderwijs)

Daarbij wordt rekening gehouden met de kindkenmerken, die in huidige onderzoeken een belangrijke rol spelen voor een goede rekenwiskundige ontwikkeling, te weten:

- De ontwikkeling van numerieke cognitie (gevoel voor getallen, getalbegrip)
- De taalontwikkeling
- Geheugenfuncties; het werkgeheugen en het langetermijngeheugen
- Motivationale-affectieve factoren (zelfvertrouwen, angst, weerstand)

Groep 6, 7, 8 (bovenbouw)

Dit is de fase van het voortgezet rekenen en functionele gecijferdheid.

Het getalbegrip in het algemeen wordt uitgebreid met (zeer) grote getallen en (zeer) kleine getallen.

De domeinen Verhoudingen (in verhoudingentaal, in procententaal en in breukentaal), Meten & Meetkunde en Verbanden komen ruimschoots aan bod om minimaal Streefniveau 1 (1S) te halen.

In de bovenbouw worden de volgende signaleringstoetsen gebruikt:

- CITO-rekenen/wiskunde 3.0
- Tempo Test Rekenen (Teije & de Vos)

Diagnose

Er is sprake van dyscalculie wanneer aan alle drie de volgende criteria wordt voldaan:

1. Criterium van ernst : er is sprake van een significantie rekenachterstand ten opzichte van leeftijd- en/of opleidingsgenoten, waar die persoon in het dagelijks leven door gehinderd wordt
2. Criterium van achterstand: er is sprake van een significante rekenachterstand ten opzichte van datgene wat op basis van de individuele – cognitieve- ontwikkeling van die persoon verwacht mag worden
3. Criterium van didactische resistentie: er is sprake van een hardnekkig rekenprobleem, dat resistent is tegen gespecialiseerde hulp.

In principe wordt dyscalculie zelden eerder vastgesteld dan eind groep 5 of begin groep 6, Daarbij opgemerkt:

- Dat de leerling beschikt over voldoende intelligentie (minimale totale IQ=70, maar bij voorkeur pas vanaf totale IQ=85)
- Dyscalculie alleen kan worden vastgesteld door een externe onderzoeker: een geregistreeerde GZ-psycholoog (NIP) of een geregistreeerde orthopedagoog generalist (NVO), die een diagnostische bevoegdheid heeft en gespecialiseerd is op het gebied van rekenen-wiskunde of samenwerkt met een rekenexpert

Daarbij is het van belang dat uit het leerlingdossier het volgende blijkt:

- dat de leerling op drie recente meetmomenten op Citorekentoetsen V- en/of E/D-scores heeft behaald
- dat er sprake is van een ernstige achterstand ten opzichte van leeftijdgenoten
- dat er gedurende zes onderwijsmaanden planmatige en gespecialiseerde rekenhulp – die gedocumenteerd is- heeft plaatsgevonden, waarbij de rekenhulp effectief is gebleken, wanneer op eenzelfde toets na zes maanden een vooruitgang van meer dan vier maanden wordt geboekt ten opzichte van het vorige meetmoment.

Begeleiding en interventies door de leerkracht (algemeen)

De groepsleerkracht is de eerst verantwoordelijke voor het begeleiden van het kind.

De extra hulp begint altijd in de klas.

De leerkracht werkt volgens een handelingsplan, dat op afgesproken momenten in het jaar (na de meetmomenten) met de intern begeleider wordt geëvalueerd en bijgesteld

Begeleiding en interventie door de remedial teacher (algemeen)

De deskundigheid van de remedial teacher kan op verschillende momenten ingeschakeld worden.

Na de analyse van de toetsresultaten en een goede evaluatie van de begeleiding door de leerkracht neemt de remedial teacher na overleg met de IB aanvullende diagnostische toetsen af.

Daarna zijn er 2 keuzes:

1. De remedial teacher stelt samen met de leerkracht een handelingsplan op, dat nauw is afgestemd op het interventieplan en begeleidt de leerling zelf.
2. De remedial teacher coacht de leerkracht bij de begeleiding van de leerling. De begeleiding is intensiever dan voorheen.

Signalering, diagnostiek en begeleiding volgens het protocol ERWD

In het protocol ERWD worden de volgende vier fasen in onderwijsbehoeften bij het leren rekenen omschreven:

Fase groen:

Een normale rekenwiskundige ontwikkeling. De onderwijsbehoeften zijn niet specifiek.

Fase geel:

Er doen zich in de ontwikkeling geringe rekenwiskunde problemen voor op deelgebieden. Op die deelgebieden ontstaan specifieke onderwijsbehoeften.

Fase oranje:

Er doen zich ernstige rekenwiskunde problemen voor, die in principe door deskundige begeleiding oplosbaar zijn binnen de school. Er is sprake van specifieke onderwijsbehoeften op het gebied van rekenen-wiskunde.

Fase rood:

Er doen zich ernstige en hardnekkige rekenwiskunde-problemen voor, die in principe zijn te begeleiden binnen de school, maar waarbij mogelijk externe ondersteuning gewenst is. De specifieke onderwijsbehoeften op het gebied van rekenen-wiskunde zijn structureel.

Samengevat ziet het overzicht van de verschillende fasen en de bijbehorende signalering, diagnostiek en begeleiding er zo uit:

Fase	Signalering	Diagnostiek	Begeleiding
Fase groen	Deskundigheid minimaal op spoor 1:	Deskundigheid minimaal op spoor 1:	Deskundigheid minimaal op spoor 1:
Leerling ontwikkelt zich gemiddeld of goed en functioneert in de grote groep. Resultaat: +/- naar fase 'blauw' 0/- naar fase 'geel'	De leraar observeert de leerlingen volgens aanwijzingen in de methode.	De interne rekenexpert ondersteunt de leraar. Hij analyseert samen met de leraar de resultaten op de bloktoetsen en het LOVS en stelt een groepsplan op.	De begeleiding vindt plaats volgens aanwijzingen in de methode. Bij te weinig aantoonbare vorderingen gaat de leerling naar fase geel.
Fase geel, intern max. 0.5 jr.	Deskundigheid minimaal op spoor 2:	Deskundigheid minimaal op spoor 2:	Deskundigheid minimaal op spoor 2:
De leerling ervaart geringe rekenwiskunde-problemen op deelgebieden. Resultaat: +/- naar fase 'groen' 0/- naar fase 'oranje'	De leraar observeert dagelijks op specifieke onderdelen, houdt de vorderingen op toetsen en LOVS bij en analyseert de resultaten.	De leraar voert rekengesprekken met de leerling, analyseert het resultaat en stelt een begeleidingsplan op.	Leerling krijgt extra begeleiding in een subgroep. Bij te weinig of geen aantoonbare vorderingen gaat de leerling naar fase oranje.
Fase oranje, intern max. 0.5 jr.	Deskundigheid minimaal op spoor 3:	Deskundigheid minimaal op spoor 3:	Deskundigheid minimaal op spoor 3:
De leerling ervaart ernstige rekenwiskunde-problemen op enkele of alle deelgebieden. Resultaat: +/- naar fase 'geel' 0/- naar fase 'rood'	De leraar observeert dagelijks op specifieke onderdelen, houdt de vorderingen op toetsen en LOVS bij en analyseert samen met de interne rekenexpert de resultaten.	De leraar voert een diagnostisch gesprek met de leerling, analyseert samen met de interne rekenexpert het resultaat en stelt een individueel handelingsplan op.	Het schoolteam voert de begeleiding uit. De leerstof en de instructie worden afgestemd op de onderwijsbehoeften van de individuele leerling. Bij te weinig of geen aantoonbare vorderingen wordt de leerling aangemeld voor extern onderzoek.
Fase rood, intern max. 0.5 jr.	Extern:	Extern/Intern:	Intern evt. extern:
De problemen zijn ernstig en hardnekkig. De leerling wordt aangemeld voor extern onderzoek. Resultaat: +/- naar fase 'oranje' 0/-: bijstellen handelingsplan en dyscalculieverklaring, blijvende begeleiding in fase rood.	De externe onderzoeker verzamelt informatie over de leerling en stelt verslag op. (zie hoofdstuk 8)	De externe onderzoeker voert het diagnostisch onderzoek uit zoals beschreven in hoofdstuk 8 en stelt samen met het team een individueel handelingsplan op.	Het schoolteam voert de begeleiding uit. De leerstof en de instructie worden afgestemd op de onderwijsbehoeften van de individuele leerling. Indien nodig wordt de begeleiding uitgevoerd door een externe expert in nauw overleg met de school.

Afbeelding 10.3 Samenvattend overzicht fasen, bijbehorende signalering, diagnostiek en begeleiding

Orthotheekmaterialen rekenen & wiskunde Rotterdamse Montessorischool

Hoewel we vanuit onze Montessoriaanse werkwijze al zoveel mogelijk aansluiten bij de onderwijsbehoeften van het kind en er in de klas volop rekenmaterialen voorhanden zijn, kunnen de volgende materialen specifiek worden ingezet:

- Op weg naar rekenen (VanLuit & Toll 2013)

- Mappen Giralis – Remediërend rekenpakket:
  - Optellen en aftrekken t/m 20
  - Automatiseren, vermenigvuldigen en delen t/m 100
  - Automatiseren, bewerkingen t/m 1000
- Alles telt – Maatschriften vanaf groep 5 t/m groep 8
- Kist met rekenmaterialen Julie Menne groep 3 en 4
- Rekenprikjes – CED (preventief)
- VLOT: Onderzoeksprogramma en hulpprogramma

Compensatie en dispensatie maatregelen

Waar sprake is van ernstige rekenwiskunde problemen en (vermeende) dyscalculie kan gekozen worden voor compensatie- en dispensatiemaatregelen.

Hoewel de faciliteiten kind afhankelijk zijn, impliceren ze in ieder geval het volgende:

- Het bieden van deskundige begeleiding op maat (volgens het advies van het diagnostisch onderzoek)
- Het toestaan van het gebruik van een rekenmachine
- Het bieden van extra tijd tijdens toetsen
- Het bieden van een rustige werkplek tijdens toetsen
- Het aanleggen en gebruiken van een map met oplossingsprocedures

De directeur van de school heeft bevoegd gezag en bepaalt welke extra voorzieningen er tijdens de toetsen en in de groep zijn toegestaan.

6.4 Hoogbegaafdheid

Hoogbegaafdheid is bij ons op school een gebied dat in ontwikkeling is.

Op een Montessorischool volgt elk kind in principe zijn eigen ontwikkelingslijn. Een kind kan “voorlijk” zijn.

Als signaleringsinstrument gebruiken we een QuickScan. Aan de hand van de uitkomst van deze scan wordt er besloten wat het kind als extra uitdaging nodig heeft. Soms betekent het dat het kind vaardigheden moet trainen op het gebied van de executieve functies. Ze krijgen een breder aanbod, dat verdieping in de leerstof geeft.

Wanneer het kind erg hoog scoort bij de toetsen (vanaf 200%) kan er besloten worden om te versnellen. Het kind verwerkt dan de leerstof van de midden- of de bovenbouw in twee jaar in plaats van drie. We vatten de leerstof samen, zodat de kinderen minder oefening van hetzelfde krijgen.

We passen het zogenaamde top-down leren toe.

Zij krijgen een weektaak die op hen is afgestemd. Daarin zit leerstof die het brein van hoogbegaafde leerlingen tot denken aanzet, die hen uitdaagt.

Leerlingen van de bovenbouw kunnen worden aangemeld bij de Digitale Topschool.

Het protocol hoogbegaafdheid is in ontwikkeling.

6.5 Omgaan met pesten.

Zie: de vertrouwenspersoon, het anti pestprotocol, het respect – contract.

6.6 Rouwverwerking

In 4 protocollen beschrijven we de procedurele stappen, die in voorkomende gevallen op onze school genomen worden. We realiseren ons dat iedere situatie op zich staat en het handelen nooit in strakke procedures te vatten is, maar vinden het desondanks belangrijk dat er vooraf richtlijnen zijn vastgesteld.

Ín alle gevallen is de schoolleiding, in de persoon van de directeur en bij diens afwezigheid de adjunct-directeur / bouwcoördinator, de aanspreekbare persoon voor de collega's.

De te ondernemen acties zullen door de directie altijd in overleg met één van de andere coördinatoren en de betrokken leerkracht(en) genomen worden, maar nooit zonder overleg met de familie, partner en/of andere naaste(n) van de betrokkenen.

Van de gevolgde procedure en de onderscheiden stappen daarin wordt een logboek bijgehouden, wat in de map "Dossier Rouwverwerking" in de directiekamer wordt opgeslagen.

We onderscheiden 4 protocollen, die als bijlagen aan dit zorgplan zijn toegevoegd (bijlagen 7 – 13 t/m 7 – 16)

7. Bijlagen bij het zorgplan (zie downloads)

- 7.1 - Toetskalender onderbouw
- 7.2 - Toetskalender midden- bovenbouw
- 7.3 - Groslijst onderwijsbehoeften
- 7.4 - Individueel handelingsplan
- 7.5 - Groepshandelingsplan
- 7.6 - Formulier leerlingbespreking
- 7.7 - Kindplan
- 7.8 - OPP
- 7.9 - Formulier oudergesprek
- 7.10 - RT Brief ouders
- 7.11 - Protocol verlengen en versnellen in een bouw
- 7.12 – Voorschotbenadering
- 7.13 - Protocol: Verdriet en rouw bij overlijden van een leerling
- 7.14 - Protocol: Verdriet en rouw bij overlijden van een ouder, broer of zus van een leerling
- 7.15 - Protocol: Verdriet en rouw bij overlijden van een personeelslid
- 7.16 - Protocol: Verdriet en rouw bij overlijden ouders, partner, kind van medewerker

Schoolmaatschappelijk werk en de sociale vaardigheidstraining

De schoolmaatschappelijk werker, Mariette Natrop, is één dagdeel per week op school aanwezig. Zij is een algemeen maatschappelijk werker en pedagoog en levert hulp en ondersteuning aan de school voor kinderen met gedrags- of sociale problematiek. De schoolmaatschappelijk werker werkt nauw samen met de intern begeleiders. Zij speelt een intermediaire rol tussen ouders en school en tussen ouders en hulpverlening. Zij verzorgt kortdurende hulpverlening en kan, indien nodig, verwijzen naar verdere hulp. Het is goed als zij zo vroeg mogelijk problemen kan signaleren en de leerkracht kan ondersteunen in de begeleiding van kinderen die gedragsproblemen vertonen in en/of buiten de klas, met terugkoppeling naar de intern begeleider. Zij kan ook zorg coördineren bij een probleem waarbij verschillende disciplines betrokken zijn. De schoolmaatschappelijk werker geeft sociale vaardigheidstrainingen en daarnaast biedt zij in school laagdrempelige hulp, bijvoorbeeld in de vorm van opvoedadvies. Ouders kunnen de schoolmaatschappelijk werker opzoeken op school of via het schooltelefoonnummer een afspraak maken.

Drie vragen over de sociale vaardigheidstraining.

Hoe ziet een sociale vaardigheidstraining eruit?

Sociale vaardigheidstrainingen zijn er voor midden- en bovenbouw kinderen. Nog niet voor de onderbouw; zij zijn nog te veranderlijk. In een groepje doen de kinderen allerlei oefeningen: hoe leer je nee zeggen tegen andere kinderen? Hoe vraag je iets terug wat wordt afgepakt? Sommige kinderen trekken zich vlug terug, maar er zijn ook kinderen die erg snel boos of agressief reageren.

Het is prettig als je leert hoe je met je eigen gevoelens om kan gaan: hoe kan ik iets, op mijn manier, goed aanpakken? De schoolmaatschappelijk werker leert kinderen naar zich zelf te kijken en meestal hebben ze heel veel plezier in de training.

Hoe wordt er besloten tot een sociale vaardigheidstraining?

Kinderen worden geobserveerd in de les en soms merkt een leerkracht op dat een kind oefening kan gebruiken op sociaal gebied. Dan wordt er met de ouders overlegd: waar loopt het kind thuis tegenaan? Herkent de ouder zich in de observatie van de leerkracht? Indien gewenst kan een training worden gestart. Tussentijds en aan het einde van de training wordt verslag gedaan aan de ouders. Soms blijkt de training niet voldoende effectief en dan kan worden doorverwezen naar iemand anders voor hulp.

Wat wordt er bereikt met de training?

Het is belangrijk dat een kind zich op zijn of haar eigen manier ontwikkelt. Dat ze lekker in hun vel zitten en dat ieder kind mag zijn zoals hij is.

Schooltijden (en de wachtklas)

Maandag	08.45 – 15.15
Dinsdag	08.45 – 15.15
Woensdag	08.45 – 12.45 *
Donderdag	08.45 – 15.15
Vrijdag	08.45 – 15.15

* Op woensdag zijn de leerlingen van de groepen 1 tot en met 4 om 12.00 uur vrij.

In een 'wachtklas' kunnen zij het einde van de schooltijd afwachten, zodat ze gelijk met een oudere broer of zus mee naar huis kunnen of ouders hen gelijktijdig kunnen ophalen. De wachtklas is dus uitsluitend bedoeld voor leerlingen, die een oudere broer of zus op school hebben. We verzoeken alle overige leerlingen uit de groepen 1 tot en met 4 dringend om 12.00 uur direct naar huis te gaan, om de overige groepen zo min mogelijk te storen.

Voorkoming lesuitval

We doen er alles aan om lesuitval te voorkomen wanneer een leerkracht ziek of anderszins verhinderd is. Zoals:

1. een beroep te doen op onze vaste invaller(s)
2. kijken of LIO-stagiaires en/of klassenassistenten de leerkracht kunnen vervangen
3. kijken of IB – er of RT-er de leerkracht kunnen vervangen
4. de leerlingen volgens een vast verdeelschema over meerdere groepen verdelen
5. in hoogst uitzonderlijke gevallen sturen we leerlingen – in overleg met de ouders – naar huis

Daarnaast vervangt de groepsleerkracht de vakleerkracht lichamelijke oefening bij ziekte. Bij langdurige afwezigheid schakelen we het bureau Halo-Jobbing in, een soort uitzendbureau voor studenten en afgestudeerden van de sportopleiding.

De vakleerkracht muziek wordt vervangen door de groepsleerkracht.

De vervangingen voor de Senioren-dagen en in het kader van de Duurzame Inzetbaarheid regelen we vooraf in een rooster.

Verzuim melden

Wanneer uw kind ziek is of anderszins verhinderd, kunt u dit melden tussen 08.15 en 08.45. Dat kan telefonisch (010-4775767) of per email (w.heinen@montessoribasisschool.nl). Persoonlijk melden bij de administratie is uiteraard ook mogelijk.

De school neemt rond 9.30 uur contact op met de ouders als bovenbouwleerlingen die zelfstandig naar school komen, zonder kennisgeving afwezig zijn. Daarom is het van groot belang dat de school beschikt over vaste en mobiele telefoonnummers waarop ouders overdag bereikbaar zijn. U kunt uw telefoonnummers invoeren op uw profielpagina van Emailworks.

Vakanties en vrije dagen

Zodra het bestuur en de medezeggenschapsraad akkoord zijn gegaan met het door het team opgestelde vakantierooster, sturen we dat - onder voorbehoud van goedkeuring door de inspectie - via Emailworks aan de ouders. Bij het opstellen van het vakantierooster volgen we de lijn van Fokor (Federatie Onderwijs Koepels en Openbaar onderwijs Rotterdam – www.fokor.nl). Deze kán afwijken van het landelijke advies dat het Ministerie opstelt.

Het vakantierooster 2017 – 2018 :

Studiedagen (do+vr)	21-09-2017	22-09-2017
Herfstvakantie (vr – vr)	13-10-2017	20-10-2017
Sint (di)	05-12-2017	va 12.00 u
Kerst (vr – vr)	22-12-2017	05-01-2018
Dag van de Leraar (do)	22-02-2018	
Voorjaarsvakantie (vr – vr)	23-02-2018	02-03-2018
Studiedag (ma)	05-03-2018	
Paasvakantie (vr – ma)	30-03-2018	02-04-2018
Studiedag (di)	03-04-2018	
Schoolreis** (wo)	04-04-2018	
Meivakantie (vr – vr)	27-04-2018	11-05-2018
Pinksteren (ma)	21-05-2018	
Werkweek* (ma – do)	04-06-2018	07-06-2018
Extra verlof werkweek (vr)	08-06-2018	
Zomervakantie (vr – ma)	13-07-2018	va 12.00 27-08-2018

** Op de schoolreisdag zijn de groepen 1, 4 en 5 vrij.

* Tijdens de werkweek zijn de groepen 1, 2 en 3 vrij.

N.B. Op Studiedagen en op de Dag van de Leraar zijn alle leerlingen vrij.

Extra verlof buiten de schoolvakanties

Het is wettelijk niet toegestaan leerplichtige leerlingen (vanaf vijf jaar) vrijaf te geven om buiten de vastgestelde schoolvakanties met vakantie te gaan. Dus ook niet een paar dagen voor de vakantie om drukte voor te zijn of vanwege financieel gewin.

Uitzondering op deze regel is als één van de ouders vanwege het beroep niet in de schoolvakanties met het gezin op vakantie kan. Dat komt maar zelden voor. Het moet dan gaan om de specifieke aard van het beroep. Een verklaring van een werkgever dat een ouder door bijvoorbeeld ploegendienst of dienstrooster geen vrij kan krijgen tijdens de schoolvakantie, is niet voldoende. Dat heeft met het bedrijf en niet met het beroep te maken. De belemmering door het beroep dient zich tijdens alle vakanties van veertien dagen of langer voor te doen en niet alleen tijdens de zomervakantie. Een verzoek om verlof buiten de schoolvakanties moeten ouders ruim zes weken van te voren bij de schoolleiding indienen.

Schoolleiders die zich niet aan de richtlijnen houden, worden hiervoor persoonlijk ter verantwoording geroepen. Bureau Toezicht Leerplicht controleert daar scherp op.

Verlof in verband met persoonlijke- of familieomstandigheden

Behalve voor vakanties, kunnen ouders om andere redenen een dag/ meerdere dagen vrij voor hun kinderen vragen. Vaak gaat dat om persoonlijke – of familieomstandigheden, bijvoorbeeld een trouwerij van een familielid of een sterfgeval binnen de familiekring.

Voor deze redenen, die de wetgever 'andere gewichtige omstandigheden' noemt, mag een leerling per schooljaar maximaal tien schooldagen vrij krijgen. In alle gevallen zijn ouders verplicht tijdig (zo spoedig mogelijk) een aanvraagformulier 'extra verlof' in te vullen en in te dienen bij de schoolleiding. De formulieren zijn bij de administratie af te halen of te downloaden van de website (www.montessoribasischool.nl)

Ook ouders die vanwege een religieuze feestdag van extra verlof gebruik willen maken, moeten tijdig een aanvraagformulier inleveren bij de schoolleiding (zie rubriek religieuze feestdagen).

Feestdagen

Het eerste gezamenlijke feest is de kinderboekenweek, die in de sfeer van het landelijke thema wordt gevierd. Is het thema 'sprookjes' dan wordt niet vreemd opgekeken van een rondlopende fee of laag overvliegende heks. Gaan we 'op reis', dan veranderen leerkrachten in wereldreizigers, lezen ouders reisverhalen voor, geven groepen voorstellingen over verschillende culturen enzovoorts. Ieder jaar weer anders, ieder jaar verrassend.

De verjaardag van Sinterklaas slaan we natuurlijk nooit over. Rond 5 december komt hij op school en bezoekt de onder – en middenbouwgroepen. In de bovenbouw wordt zijn verjaardag met een surprisefeest gevierd.

Aan het kerstfeest besteden we veel aandacht. Een jaarlijks muzikaal hoogtepunt is het traditionele trapzingen. Hierbij komen alle leerlingen uit midden – en bovenbouw op de trap in het hoofdgebouw bij elkaar om, ondersteund door ons schoolorkest, kerst – en winterliedjes te zingen.

Daarnaast wordt in de week voor de kerstvakantie het kerstverhaal verteld (en/of gespeeld) en wordt een algemeen thema centraal gesteld. De kerstvieringen worden meestal afgesloten met een, mede door ouders verzorgd, kerstbuffet. Een absolute topper in het schooljaar.

Minder vast en zeker zijn de overige feesten, die gedurende het jaar kunnen plaatsvinden. Zo kenden we in vorige jaren zeer geslaagde schooldiners, lentefeesten, een bibliotheeklunch, een zomerfeest, jubileumfeesten, enzovoorts.

De organisatie is een beetje afhankelijk van de agenda van dat schooljaar, van initiatieven van groepen en/of ouders, van actuele maatschappelijke ontwikkelingen (Koningspelen).

Religieuze feestdagen

De aard van sommige religieuze feestdagen sluit schoolbezoek uit, omdat de viering ervan wordt beschouwd als vervulling van de plichten die bij de godsdienst horen. Vertegenwoordigers van de verschillende godsdiensten stellen samen met de Dienst Stedelijk Onderwijs van de gemeente Rotterdam ieder jaar vast om welke dagen het gaat. Hiervan wordt de 'Religieuze feestdagenkalender' gemaakt. Voor de in de kalender opgenomen dagen geldt dat sommige leerlingen thuis mogen blijven voor de viering ervan.

Het verlof moet altijd minimaal twee dagen van te voren **schriftelijk** bij de directeur van de school worden gemeld/aangevraagd.

Het gaat om de data van de volgende feestdagen:

- voor hindoes: het Divalfeest en het Holyfeest;
- voor moslims: het Offerfeest en het Suikerfeest;
- voor joden: het Joods Nieuwjaar, de Grote Verzoendag, het Loofhuttenfeest, het Slotfeest, het Paasfeest en het Wekenfeest.

Als de actualiteit daarom vraagt besteden we op school ook aandacht aan deze feesten, maar ze worden niet 'gevierd'.

Belangrijke data in de agenda van ieder schooljaar

Kennismakingsavond alle bouwen	19 september
Kinderboekenweek	04 t/m 15 oktober
Sinterklaasviering (dinsdag)	05 december tot 12.00 uur
Kerstvieringen	in de week van 18 december
Cultuurproject	17 januari t/m 21 februari
Dag van de Leraar(donderdag)	22 februari
De Grote Rekendag (woensdag)	28 maart
Schoolreis (gr 2/ 3 – woensdag)	04 april
Centrale Eindtoets gr 8	17,18 en 19 april
Koningsspelen/ Sportdag (donderdag)	26 april
Voorlichtingsbijeenkomst werkweek gr.4	dinsdag 17 mei (15.30 uur)
Werkweek (gr 4/8 ma - do)	04 juni t/m 07 juni
Week Voortgezet Onderwijs gr 8	18 juni t/m 21 juni
Avondvierdaagse	18 juni t/m 21 juni
Afscheid groep 8 (woensdag)	11 juli
Laatste schooldag (vrijdag)	13 juli (tot 12.00 uur)

Naast deze vaste agenda is er ook vaak een themaweek, zijn er Algemene Ledenvergaderingen en bijzondere schoolfeesten. Via Emailworks en de website www.montessoribasischool.nl houden we u daarvan op de hoogte.

Financiën

De financiële bijdrage van de ouders aan de school bestaat uit twee delen :

1. de vrijwillig overeengekomen ouderbijdrage en
2. de leerlinggebonden kosten, die per kind worden berekend en dus voor elke ouder verschillend kunnen zijn.

De inning van die financiële bijdragen geschiedt overigens wel middels één rekening, die aan het begin van het schooljaar wordt verzonden en die desgewenst in drie termijnen kan worden voldaan. Hieronder wordt ingegaan op de bestedingsdoelen van beide bijdragen.

Ouderbijdrage.

De vrijwillige ouderbijdrage is een belangrijke inkomstenbron voor de school. Naast de Rijksbijdragen en een enkele gemeentelijke (doel)subsidie hebben we de ouderbijdrage hard nodig om de kwaliteit van ons aanbod op het gewenste niveau te houden. Terwijl de overheid zich op een aantal van die punten steeds meer terugtrekt worden de lasten voor de school steeds hoger. Zo worden uit de ouderbijdrage de volgende zaken gefinancierd:

Kleinere klassen en zorg: extra formatieplaatsen (personeel), waardoor het aantal leerlingen per groep relatief laag kan blijven en we een ruimer zorgbeleid aan kunnen bieden (remedial teacher en intern begeleiders).

Vakonderwijs: daarnaast willen we goed vakonderwijs geven met vakleerkrachten voor muziek en lichamelijke oefening.

Personeelsbeleid: ook willen we leerkrachten in staat stellen zich extra te bekwamen door middel van scholing. We willen goede leerkrachten aan ons binden met extra (arbo-)maatregelen en onderwijsondersteunend personeel (conciërge en administratief medewerker) in dienst houden.

Tot slot vraagt de exploitatie van ons onderwijs (in een oud gebouw) veel aandacht en inzet van eigen geld. Projectonderwijs, evenementen, een moderne schoolbibliotheek, leermiddelen (waaronder dure Montessorimaterialen), ICT (computers, digitale schoolborden, software), extra schoonmaakkosten, kleine verbouwingen, enz.

Het is ons streven om het totaal van de inkomsten en uitgaven jaarlijks in evenwicht te houden. De hoogte van de ouderbijdrage wordt op de Algemene Ledenvergadering vastgesteld. Om ook rekening te houden met het inkomen van ouders hanteren wij een inkomensafhankelijke tabel voor de berekening van de contributie. Door jaarlijks uw inkomensgegevens in te sturen naar de administratie kan het juiste tarief worden vastgesteld. Bij het ontbreken van die gegevens zal de administrateur het hoogste tarief in rekening brengen. In het informatieboekje en op de website treft u de actuele tabel aan. Aan het begin van de schoolcarrière van uw zoon/dochter krijgt u een overeenkomst ouderbijdrage toegestuurd. Deze geldt tot wederopzegging voor de gehele schooltijd. Ouders sturen de overeenkomst getekend retour en verklaren daarmee het reglement vrijwillige ouderbijdrage te aanvaarden en de ouderbijdrage jaarlijks te betalen.

Leerlinggebonden kosten

De leerlinggebonden kosten verschillen per leerling, omdat ze voor bepaalde groepen gelden. Het gaat dan om kosten voor een extra jaar schoolzwemmen (middenbouwleerlingen); sportplan bovenbouw (extra gymlessen) ; overblijven tussen de middag; schoolreis (groep 2 en 3); werkweek (groepen 4-8). Daarnaast geldt er een vast bedrag voor diverse uitgaven in alle bouwen. De bedragen worden jaarlijks vastgesteld en in het informatieboekje opgenomen. In een Algemene Ledenvergaderingen (twee maal per schooljaar) legt het bestuur de begroting aan de leden voor. In het jaarverslag, dat ook een financiële paragraaf omvat, legt het bestuur verantwoording af over de besteding van de (extra) gelden. Van de administrateur ontvangt u jaarlijks een helder overzicht van

alle kosten (ouderbijdrage en leerlinggebonden kosten). Heeft u meer kinderen op onze school, dan krijgt u voor ieder kind een aparte rekening.

Postadres administrateur: Beukelsdijk 130 B, 3022 DL Rotterdam

Postadres penningmeester: Graaf Florisstraat 33 B, 3021 CB Rotterdam

Schoolrekening: NL49 INGB 0000 3351 46 t.n.v. Vereniging De Rotterdamse Montessorischool

Reglement vrijwillige ouderbijdrage

1. Voor de vaststelling van de ouderbijdrage dient als uitgangspunt het belastbaar inkomen van beide ouders gezamenlijk, gehuwd dan wel samenwonend. Bij een eenoudergezin geldt het inkomen van de betreffende ouder waar het kind/de kinderen zijn ingeschreven.
2. Voor de inkomensklassen 1 t/m 3 stelt de penningmeester de te betalen ouderbijdrage vast op grond van het inkomen, blijkende uit de verzamelopgave, loonstrookje of aanslagbiljet voor de inkomstenbelasting, betrekking hebbende op het kalenderjaar dat vooraf gaat aan het lopende schooljaar.
3. De in artikel 2 bedoelde stukken dienen bij aanvang van het schooljaar, uiterlijk 10 september, aan de administrateur te worden toegezonden.
4. Zendt een lid de in artikel 2 bedoelde stukken niet, niet tijdig of niet volledig aan de administrateur, dan is dat lid de bijdrage verschuldigd als bepaald voor inkomensklasse 4.
5. De ouderbijdrage is verschuldigd voor een geheel schooljaar en dient bij vooruitbetaling te worden voldaan. Betaling in drie termijnen is toegestaan.
6. Aan de hand van bovenstaande kan ieder lid berekenen welke ouderbijdrage hij/zij verschuldigd is en wanneer deze voldaan moet worden. De administrateur schrijft het lid tot betaling aan.
7. Het lid dat niet in staat is de verschuldigde ouderbijdrage tijdig te voldoen, dient dienaangaande voor het verstrijken van de betalingstermijn schriftelijk, dan wel telefonisch contact met de administrateur op te nemen, teneinde een betalingsregeling te treffen.
8. Indien een leerling in de loop van een schooljaar de school verlaat, kan geen aanspraak worden gemaakt op teruggave of vrijstelling van de ouderbijdrage.
9. Behoudens schriftelijke opzegging voor 1 juni wordt een leerling geacht te zijn ingeschreven voor het volgende schooljaar (geldt niet voor achtste groepers).
10. Ouders kunnen bij inschrijving kenbaar maken of zij bezwaren hebben tegen onderdelen van het voorzieningenpakket en kunnen dan niet worden aangeslagen voor deze onderdelen.
11. Ouders die niet in staat zijn te voldoen aan hun financiële verplichtingen, kunnen een beroep doen op het noodfonds. Het bestuur van dit fonds doet bindende uitspraken over reductie of kwijtschelding.

Tabel vrijwillige ouderbijdrage 2017-2018

Belastbaar Inkomen 2016			4 ^{de} kind e.v.
Van	Tot 17.565	193	79
17.566	38.041	338	79
38.042	58.631	463	79
58.632	en hoger	553	79

Burgerschap

De RMS besteedt ruim aandacht aan de ontwikkeling van burgerschap van onze leerlingen. Zowel tijdens de filosofielessen als tijdens de lessen wereldverkenning wordt aan dit thema aandacht besteed. Ook tijdens groeps gesprekken is er vaak een raakvlak met het thema.

Cultuuronderwijs

De Rotterdamse Montessorischool doet veel aan cultuureducatie en bij medewerkers en ouders is veel draagvlak. Het Montessori onderwijs biedt bij uitstek de mogelijkheid om vakken te integreren, met thema's te werken en aan te sluiten bij de cultureel sterke kanten van de kinderen. Ieder jaar organiseert de werkgroep cultuur een cultuurproject (jan-febr.) van ca. 6 weken.

Thema's zijn afwisselend : dans – muziek – beeldend -

Op verschillende niveaus worden workshops aangeboden. Kinderen maken uit het aanbod een eigen keuze. Er vindt een gezamenlijke afsluiting plaats (voorstelling – tentoonstelling of i.d.).

Daarnaast kunnen de groepsleerkrachten hun groep inschrijven voor culturele activiteiten, die o.a. door de SKVR (Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam), maar in toenemende mate ook door de verschillende musea en andere instellingen worden aangeboden.

Per schooljaar worden ongeveer twee excursies per groep georganiseerd. Het kan aansluiten op thema's van bv. wereldverkenning, maar er mag ook worden gekozen voor een 'verrassend' nieuw thema.

Gymnastiek / Bewegingsonderwijs

De vakleerkracht lichamelijke oefening geeft dinsdag en vrijdag gymnastiekles. Alle midden – en bovenbouwgroepen hebben minimaal eens per week een gymles van 50 minuten. Voor die lessen gaan we naar Recreatiecentrum Oostervant in de Oostervantstraat. Tijdens de gymlessen is het dragen van gymschoenen verplicht (leerlingen zonder gymschoenen blijven op school). Het dragen van sieraden is in verband met de veiligheid niet toegestaan. We hebben aparte regels voor het bewaren van sieraden. U kunt die nalezen op de website. Het best kan het kind sieraden op gym- of zwemdagen thuislaten.

Alle kinderen douchen na de gymles. In de middenbouw doen de jongens en meisjes dat samen onder toezicht van de groepsleerkracht, vanaf groep 6 gaan de jongens en meisjes in aparte kleedkamers. De kleedkamers zijn uitgerust met grote doucheruimtes, waar meerdere kinderen gelijktijdig gebruik van maken. Geeft u een handdoek mee? Aan het eind van de dag gaat de gymtas mee naar huis.

Kinderen uit de onderbouw hebben gym op school (speelzaal). Hiervoor hebben zij geen sportkleding nodig, zij kleden zich gedeeltelijk uit. Ook bij de kleuters is het dragen van gymschoenen verplicht. Eenvoudige balletschoentjes (het slappe, goedkope soort met een elastiekje over de voet) voldoen prima.

Deze schoentjes blijven op school en worden in de daarvoor bestemde tasjes bewaard.

Sportdag

Eén keer per jaar, tegen het einde van het schooljaar, vindt de sportdag plaats. Alle leerlingen van de school leggen dan met elkaar een sportief parcours af. Afhankelijk van de mogelijkheden gaan we hiervoor naar de atletiekbaan Nenijs of de velden aan het Henegouwerplein. Hulp van ouders is tijdens de sportdag meer dan welkom.

NB. Dit jaar is er voor gekozen de sportdag te koppelen aan de Koningsspelen (donderdag 26 april 2018).

Zwemmen in de middenbouw

Het tweede sportmoment van de week bestaat voor middenbouw-leerlingen uit schoolzwemmen op maandag. We lopen hiervoor naar het Sportfondsenbad Oostervant, op een paar minuten afstand. Het zwembadpersoneel verzorgt de lessen die een half uur duren. Het is de bedoeling dat elk kind aan het eind van de schoolzwemperiode minimaal zijn A- en B-diploma heeft gehaald. Heeft een kind deze diploma's gehaald, dan kan hij verder gaan in de diplomalijn (diploma C en de zwemvaardigheidsdiploma's).

De leerlingen kleden zich vóór en ná het zwemmen om in de gemeenschappelijke kleedruimtes (gemengd), onder toezicht van de groepsleerkrachten. Aan het begin van ieder schooljaar verschijnt er een brief met alle informatie over het schoolzwemmen.

Het schoolzwemmen wordt gedeeltelijk gesubsidieerd door de gemeente Rotterdam.

De -meer- kosten vindt u terug onder de leerlinggebonden kosten (hoofdstuk financiën)

Filosofie

In nauwe samenwerking met de vakdocenten van "De Denkschool" volgen onze leerlingen regelmatig filosofielessen (groep 1 t/m 8). De ene week geeft de vakdocent de les, de andere week de groepsleerkracht. (28 lessen per jaar).

De kinderen leren op een filosofische manier tegen de wereld en zichzelf aan te kijken. Ze leren hoe ze op een filosofische manier kunnen nadenken over fundamentele levensvragen, maar ook over alledaagse onderwerpen.

Ze leren argumenteren en een filosofisch gesprek voeren. En wat heel belangrijk is: ze leren naar elkaar te luisteren en zich onafhankelijk ten opzichte van de ander op te stellen.

Filosoferen met kinderen draagt daarom bij aan het respect dat kinderen voor zichzelf en voor elkaar ontwikkelen. Omdat het hierbij niet gaat om het vinden van de juiste antwoorden, kan er ook met heel jonge kinderen al worden gefilosofeerd. Het gaat er dan vooral om dat de kinderen zich bewust worden van hun eigen gedachten en die leren uit te spreken voor zichzelf en naar elkaar.

Kinderen die filosoferen ontwikkelen hun vrije denken. Daarnaast heeft het filosoferen invloed op meer technische leeraspecten, zoals het omgaan met taal, rekenen en zaakvakken als aardrijkskunde en geschiedenis. De kinderen leren beter te combineren en te analyseren.

Filosofie heeft dus een brede invloed op de ontwikkeling van het kind.

Muziek leren is leuk.

Deels als wettelijke verplichting, maar toch vooral ook om kinderen iets meer te bieden, spant de school zich in met het muzikale onderwijs. Er is een vakleerkracht muziek in dienst, die naast de vaklessen muziek, ook leiding geeft aan een orkest en aan blokfluitgroepen.

Twee dagen per week en door alle groepen heen brengt zij kinderen enthousiasme bij voor geluid, ritme en muziek. Dat begint al met de allerkleinsten. Natuurlijk worden hier ook liedjes meegezongen, maar het bijbrengen van muzikale vaardigheden gaat veel verder. Kinderen leren luisteren, klanken en noten herkennen. Muziekonderwijs gaat ook over het activeren van het brein. Ritmiek, coördinatie en concentratie zijn vaardigheden die juist met muziekonderwijs goed onderwezen kunnen worden. Bovendien leren de kinderen te durven, als ze worden uitgedaagd om een solo te zingen, en respect, als ze moeten luisteren naar de ander.

Uit verschillende onderzoeken komt naar voren dat kinderen die zich extra inspinnen voor andere dan zuiver cognitieve bezigheden, bijvoorbeeld door veel aan muziek te doen, uiteindelijk ook betere schoolresultaten behalen.

Maar bovenal vinden kinderen muziek maken leuk.

Trapzingen

Naast het reguliere muziekonderwijs wordt elke gelegenheid aangegrepen om muziek te maken. Behalve het zeer actieve schoolorkest dat bij veel speciale gelegenheden wordt ingezet en een jaarlijkse kerstuitvoering houdt, worden alle kinderen van de midden- en bovenbouw elke kerst betrokken bij het inmiddels legendarische trapzingen. Wanneer je oud-leerlingen spreekt trekt er vaak een melancholische blik over hun gezicht bij het noemen ervan. “Ach ja, het trapzingen. Bestaat dat nog steeds?”

Trapzingen kent inderdaad een lange traditie vol met warme herinneringen aan over de statige trap gedrapeerde zingende kinderen, enthousiaste muzikantjes-in-de-dop en met ouders uitpuilende gangen. En natuurlijk aan het onvermijdelijke 'Sjok sjok sjok, liep het ezeltje'. Want al is er geen vaste speellijst en wordt elke kerst aangegrepen om andere liedjes uit te voeren, het trapzingen is niet compleet zonder enkele klassieke meezingers.

Musical

Elk jaar rond de kerst voert één klas uit de bovenbouw een musical uit. Dat gaat per toerbeurt. De meester of juf zet dan, samen met de leerlingen van de uitverkoren klas, in een week of drie een heuse musical in elkaar. Soms wordt een nieuwe musical aangekocht, maar er kan ook uit de beschikbare voorraad gekozen worden.

Yvonne Spits, juf in de bovenbouw, is een drijvende kracht achter veel musicalprojecten. Ook als haar klas niet aan de beurt is voor een musical met kerst, wil ze nog wel eens een mooie extra musical maken. Dit schooljaar nam zij het initiatief voor de musical “Op zoek naar het licht”, die door het voltallige team succesvol werd uitgevoerd.

Ook bij het maken van een musical leren de kinderen veel meer dan alleen liedjes zingen. Yvonne: “Zo'n proces is in het begin een echte kluit voor de kinderen. En niet zelden gaat dat gepaard met een beetje ruzie en strijd. Maar als er na drie weken een geslaagde voorstelling ligt, dan is de voldoening ook extra groot.” De kinderen leren goed nadenken over hoe en met welke middelen een boodschap het best kan worden overgebracht en wat het is om gezamenlijk verantwoordelijk te zijn voor één eindproduct. Het Montessorionderwijs vertrekt weliswaar vanuit het individu, maar het is belangrijk voor een kind te beseffen dat elk individu ook altijd onderdeel is van een collectief.

Handvaardigheid – Creativiteit

Vijf keer per jaar wordt er in de zogenoemde 'creatieve week' extra aandacht besteed aan creatieve activiteiten. Dit gebeurt naast de reguliere handvaardigheidslessen in de groepen, die regelmatig gegeven worden. Vaak wordt er in deze weken gewerkt met een thema. Daarnaast is er ook vijf keer aandacht voor techniek. Er zijn techniekklassen ontwikkeld waarin de uitgewerkte lessen en de benodigdheden zitten (bijv. geluid, luchtdruk, chemie, vliegtuigen). Er komen dus per jaar vijf verschillende technieken aan bod, waaraan een week lang gewerkt wordt.

Kinderboerderij De Bokkesprong

De school schrijft in voor de lessen die op Kinderboerderij De Bokkesprong worden gegeven. Iedere onderbouwgroep komt minimaal één keer per jaar in aanmerking voor een boerderijles. Daarbij worden vaak ouders gevraagd om een handje te helpen bij het vervoer van en naar de kinderboerderij!

Ook de middenbouwgroepen gaan nog regelmatig naar de boerderij. Afhankelijk van het aanbod wordt op lessen ingetekend.

Schoolreis

Voor groep 2 en 3 organiseren we jaarlijks een schoolreis naar Duinrell in Wassenaar. Voor het vervoer worden twee touringcars ingezet. Vertrek is rond 09.00 uur, thuiskomst tussen 17.00 en 17.30 uur. Vanwege de veiligheid kiezen we als vertrek – en aankomstpunt voor Recreatiecentrum Oostervant in de Oostervantstraat.

Op de schoolreisdag, ergens in het voorjaar, zijn de groepen 1, 4 en 5 vrij van school. Vanaf groep 4 gaan de kinderen mee op een 4-daagse werkweek (mei-juni). Informatie daarover vindt u elders in deze gids.

Werkweek

Elk jaar organiseren we voor de leerlingen van groep 4 tot en met 8 een werkweek van vier dagen. Deelname daaraan is verplicht. Aan de hand van Frequently Asked Questions (FAQ) schetsen we een beeld van zo'n week, die meestal eind mei, begin juni op het programma staat.

Zijn de kinderen van groep vier niet veel te jong om op werkweek te gaan?

We zijn ons ervan bewust dat de kinderen nog jong zijn. Hiermee houden we ook rekening. De reacties tijdens de werkweek van de kinderen en zeker ook de reacties van de kinderen achteraf, maken dat we juist al met groep 4 op werkweek willen. Deze kinderen ervaren de werkweek als spannend maar geweldig.

Wat gebeurt er zoal tijdens de werkweek?

Het grootste deel van de dag wordt gevuld met leuke (bos)spellen. We zijn bijna de hele dag buiten in de natuur. We bouwen hutten in de bossen en sporten veel. Er wordt ook volop geknutseld. Iedere groep maakt een excursie naar een bezienswaardigheid in de buurt.

Op de Grote Thema Dag werken leerlingen het werkweekthema uit. De Bonte Avond vullen de kinderen zelf in en is vaak een groot succes.

We werken altijd vanuit een thema dat centraal staat. Vorige jaren waren dat Uit de Kunst (2014), Vogels (2015), Een eeuw is honderd jaar (2016) en Van toen naar straks (2017). In de

voorbereidingstijd verschijnt meestal een werkweekboek waarin het thema uitvoerig wordt toegelicht.

Er is een volledig draaiboek waarin ongeveer per kwartier wordt vastgelegd welke leerkracht op welk moment welke begeleiding of taak invult. Wat betreft veiligheid en programma wordt er weinig aan het toeval overgelaten.

Hoe gaat het slapen?

De kinderen liggen altijd bij vriendjes en vriendinnetjes met wie ze vertrouwd zijn op een kamer. In de middenbouw kunnen jongens en meisjes bij elkaar op de kamer liggen, vanaf groep 6 zijn er jongens – en meisjeskamers. Vrijwel alle kinderen nemen een knuffel of eigen kussen mee. Vóór het slapen gaan wordt nog even gezellig voorgelezen. De middenbouw krijgt nog een nachtzoen (sommige bovenbouwers ook) en dan gaan de lichten uit. De groepsleiders houden bij toerbeurt toezicht.

Wat gebeurt er als een kind heimwee heeft?

Eerst gaan we met het kind samen zitten en maken we een praatje. We proberen het af te leiden, gezellige dingen te doen of samen aan leuke dingen te denken. Wanneer blijkt dat het om echte heimwee gaat die niet zomaar over gaat, bellen we de ouders en overleggen we wat we kunnen doen. Heel soms is de beste oplossing dat het kind wordt opgehaald.

Is er voldoende aandacht voor een kind?

De leerkracht van uw kind kent het kind goed. Alle leerkrachten gaan mee op werkweek, geassisteerd door één of meerdere begeleiders. Dit kunnen vakleerkrachten, studenten of ouders zijn. De kinderen worden ingedeeld in groepjes waarin ze de hele werkweek met twee vaste begeleiders optrekken.

Waar verblijven de kinderen in de werkweek ?

We kunnen kiezen uit drie locaties: Schoolbuitenverblijf Zonnewende in Sint-Michiëlsgestel, De Buitenjan in Veldhoven en Summercamp Heino in Heino (bij Zwolle).

We genieten in deze locaties volpension. We blijven altijd op zoek naar nieuwe accommodaties, die volpension kunnen leveren aan onze groep van gemiddeld 230 personen.

Hoe worden ouders vooraf nader geïnformeerd?

Ongeveer twee weken voor de werkweek wordt een informatiebijeenkomst gepland voor de ouders van wie de kinderen voor het eerst meegaan. Groepsleerkrachten beantwoorden al uw vragen en schetsen een gedetailleerd beeld van de week.

Horen ouders tijdens de werkweek hoe het gaat?

We publiceren dagelijks via de website foto's van de dag. Zo kunt u ons een beetje volgen tijdens de week. Dringende contacten vinden telefonisch plaats. In de werkweekbrief staan de contactnummers.

Wat doen de onderbouwleerlingen en derde groepers tijdens de werkweek?

Omdat vrijwel het hele team deelneemt aan de werkweek, zijn de leerlingen uit de onderbouw én de derde-groepsleerlingen tijdens de werkweek vrij van school (zie het vakantierooster).

Bibliotheek

De schoolbibliotheek groeit steeds meer uit tot een schoolmediatheek en bevat naast de 'klassieke' vormen van informatie (informatieve boeken, lees- en prentenboeken), een collectie beeldmateriaal, luisterboeken, vertelplaten en een 'opzoekhoek' met naslagwerken en een internetverbinding. De schoolbibliotheek wil ook in de toekomst blijven inspelen op nieuwe ontwikkelingen om zo een bijdrage te leveren aan een stimulerende leesomgeving. Zo is er aandacht voor leesbevorderende activiteiten, zoals de nationale voorleesdagen, de nationale voorleeswedstrijd, de kinderjury en natuurlijk de kinderboekenweek.

De middenbouwgroepen komen onder begeleiding van de groepsleerkracht wekelijks boeken lenen. Leerlingen uit de bovenbouw komen zelfstandig naar de bibliotheek. Na de kerstvakantie kunnen ook de oudste kleuters kennis maken met de bibliotheek. Zij mogen dan ook boeken uitzoeken. Uit het oogpunt van concurrentie met de algemene bieb mogen de boeken uit de schoolbibliotheek niet mee naar huis. Wij adviseren een abonnement te nemen bij de gemeentebibliotheek Rotterdam, dat voor kinderen gratis is.

De schoolbieb: voor elk wat wils

De bibliotheek van de school huist maar liefst vijfduizend boeken; voor alle leerlingen wat wils! In 2013 heeft de bieb ruimte een metamorfose ondergaan - van opslagruimte naar multifunctioneel en modern.

Een gesprek met Marleen Vink ontwerpster van de nieuwe bieb/biebouder en Mia Roelofs, coördinator van het biebouder team.

Hoe is de nieuwe bieb tot stand gekomen?

Marleen Vink: "We hebben een hele leuke collectie, maar de bieb was een beetje een troep geworden, een soort restruimte voor overtollig materiaal. Twee vriendinnen van mij waren biebouder en wisten dat ik beroepsmatig bibliotheekinrichtingen doe. Ze hebben mij gevraagd of ik mee wilde denken over een nieuwe bieb. Toen heb ik een plan gemaakt en daarmee zijn we naar de schoolleiding en het bestuur gestapt. Maar dat was natuurlijk veel te duur en toen heb ik een gereduceerd plan gemaakt. We zijn toen heel hard aan de slag gegaan. Een deel van de kasten komt uit een bibliotheek uit IJsselmonde die ging sluiten. Andere kasten komen uit Zoetermeer, dus er is behoorlijk gerecycled. De kasten zijn gemaakt door handige vaders; op die manier hebben we het voor elkaar gekregen. We zijn er twee jaar mee bezig geweest maar nu is het, op een paar puntjes op de i na, af! Ik vind het heel leuk geworden en ik merk dat de kinderen het ook erg leuk vinden. Ze zitten op de blokken te lezen of organiseren hier een bijeenkomst. Dat ze de elementen gebruiken zoals ik het bedacht had, vind ik erg leuk. Het is geen statische ruimte want er wordt ook RT gegeven."

Hoe werkt de bieb

De kinderen komen één keer in de week en dan mogen ze twee boeken lenen.

Mia: "Er zijn er ook kinderen die het even niet kunnen vinden, die zeggen: 'Ik vind geen leuk boek'. Maar als ik dan vraag 'waar hou je van?', kan ik ze meestal wel helpen. Ze mogen een informatieboek en leesboek nemen. Heel populaire boeken zijn de dierenboeken over dolfijnen, paarden. Van de leesboeken zijn 'Waar is Wally' en die van Geronimo Stilton, Harry Potter erg favoriet."

Marleen: "Naslagwerken staan boven. De kinderen kunnen op internet zoeken voor een werkstukje en zo. Encyclopedieën en woordenboeken zijn een beetje verdwenen. Computers staan boven, maar het idee is toch wel dat het voor kinderen leuk is om mooie boeken te hebben met plaatjes. De boeken over werkstukken mogen ze extra meenemen."

Mia: “We hebben een team biebouders dat nu een beetje aan het veranderen is. Met tien man kunnen we het goed bemannen. De bedoeling is dat je één keer in de vier weken een ochtend meedraait. De ingeleverde boeken scannen en terugzetten, nieuwe boeken scannen, vragen van kinderen beantwoorden. Er is een budget om twee keer per jaar nieuwe boeken te kopen en dat doen we eigenlijk altijd bij de Kleine Kapitein, maar het afgelopen jaar is dat budget besteed aan de nieuwe inrichting. Gelukkig hebben we vrij veel nieuwe boeken van ouders gekregen.”

“Onze wens voor de toekomst is een leuk en stabiel team dat met elkaar goed draait.

Hoeveel boeken staan er? Eigenlijk is het wel vol, we zouden best twee keer zo groot kunnen worden!”

Jeugdarts

Het Jeugdgezondheidscentrum voor onze school ligt in de Duivenvoordestraat 65, 3021 PD te Rotterdam. Telefoon : 010 – 4444605

De jeugdarts is mevrouw Eva Harmsen. De verpleegkundige is mevrouw Rachel Flik.

De openingstijden van het centrum zijn van 08.30 tot 17.00 uur.

Bij Preventief Gezondheidsonderzoek (PGO) voor de leerlingen van groep 2 en 7 wordt in de voorbespreking door de schoolarts relevante informatie opgevraagd bij onze intern begeleiders.

Bij onderzoek op indicatie (OOI) neemt de intern begeleider, na overleg met de ouders, contact op met de schoolarts. SISA kan hier ook een rol spelen.

Het Centrum voor Jeugd en Gezin

De jeugdverpleegkundige en jeugdarts van het Centrum voor Jeugd en Gezin Delfshaven (CJG) zien alle kinderen op school of op het CJG.

Groep 2 : meten, wegen en meer

Wanneer uw kind in groep 2 zit, ontvangt u een uitnodiging om samen met uw kind langs te komen voor een afspraak. Tijdens deze afspraak op het CJG of op school wordt uw kind gemeten en gewogen en wordt de motoriek onderzocht. Daarnaast worden een ogen- en orentest afgenomen. Naast deze lichamelijke onderzoeken gaat de jeugdarts met u in gesprek over de mogelijke vragen die u heeft over opvoeding, de thuissituatie of de gezondheid van uw kind.

Bij de uitnodiging ontvangt u twee vragenlijsten om in te vullen. Deze worden tijdens het gesprek doorgenomen. Met uw toestemming bespreekt het CJG vooraf met de leerkracht hoe het met uw kind gaat en worden de eventuele resultaten van het gesprek ook weer teruggekoppeld.

Het CJG werkt zo nauw samen met de school en met de leerkracht die het kind dagelijks ziet.

9 jaar : vaccinaties

In het jaar dat uw kind 9 jaar wordt, krijgt het twee vaccinaties : de DTP prik tegen difterie, tetanus en polio en de BMR prik tegen bof, mazelen en rode hond. U ontvangt van tevoren een uitnodiging om met uw kind langs te komen.

Groep 7 : meten, wegen en meer

Alle kinderen uit groep 7 worden door de jeugdverpleegkundige op school of op het CJG gezien. Omdat er in deze periode veel gebeurt, hebben ouders/verzorgers vaak vragen. Bijvoorbeeld over de beginnende puberteit, de emotionele ontwikkeling, omgang met sociale media, enz.

De jeugdverpleegkundige kan die samen met u bespreken. U ontvangt een uitnodiging.

Voor deze afspraak wordt u ook gevraagd om thuis een digitale vragenlijst in te vullen, de SDQ-vragenlijst. Deze kunt u anoniem invullen. De lijst kunt u tijdens het gesprek doornemen.

Bent u zelf niet aanwezig bij de afspraak dan wordt uw kind alleen gewogen en gemeten.

Met uw toestemming bespreekt het CJG vooraf met de leerkracht hoe het met uw kind gaat en

worden de eventuele resultaten van het gesprek ook weer teruggekoppeld.
Het CJG werkt zo nauw samen met de school en met de leerkracht die het kind dagelijks ziet.

Heeft u vragen, bijvoorbeeld over voeding, beweging, slapen, luisteren, (faal)angst?
De jeugdverpleegkundige luistert naar u en denkt graag met u mee.
De jeugdverpleegkundige die u daarvoor kunt benaderen is Rachel Flik, tel. 010 – 4444605.
Email : r.flik@cjgrijnmond.nl

Ophalen leerlingen

De kinderen uit de onderbouw worden bij de deur van hun klas opgehaald. De kinderen uit de midden- en bovenbouw worden tot aan de voordeur begeleid. Wilt u bij het afhalen de poort zo veel mogelijk vrijlaten?

Parkeergedrag van ouders

Een deel van de kinderen wordt door hun ouders met de auto gebracht en gehaald. Parkeren vlakbij school is niet altijd mogelijk. Wij doen een dringend beroep op u zodanig te parkeren dat uw kinderen veilig uit kunnen stappen (laat kinderen niet midden op de rijweg uit de auto stappen) en dat anderen er geen last van ondervinden (niet dubbel parkeren en geen auto's op de stoep). De school ligt in een 'betaald parkeren' gebied. Denkt u bij het parkeren aan de parkeermeter?

Handig en verstandig

Van handig tot verplicht of gewoon leuk om op school bij je te hebben.

Zit uw kind in de **onderbouw** dan zijn de volgende spulletjes van belang:

- gymschoentjes (elastieken band)
- plantje
- placemat
- 23 rings multiband
- 1 pasfoto (voor de tijdbalk)

Voor leerlingen in de **middenbouw** :

- een herkenbare broodtrommel
- een tas (geen plastic tasje, maar bijv. een rugzakje)
- een goed afsluitbare drinkbeker (indien van toepassing)
- gymkleding

En in de **bovenbouw** nog aangevuld met :

- een woordenboek(je)
- kleurpotloden en / of viltstiften
- een multomap
- een etui (geen pennenbakje)
- een goede vulpen* , ballpoint of fijnschrijver
- een potlood, puntenslijper, gum, liniaal, schaartje en lijmstift

* Aan de leerlingen van groep 4, 5 en 6 worden vulpennen in bruikleen gegeven. Dit om het ontwikkelen van een goed handschrift te bevorderen.

Gevonden voorwerpen

Met zeer grote regelmaat vinden we in het gebouw, op het terrein of in de kleedkamers van het zwembad en de gymzaal – vaak waardevolle – voorwerpen (kleding, sieraden, e.d.).

Zoekgeraakte spullen kunnen worden teruggevraagd bij de administratie.

Kleding hangt op de eerste kapstok in het hoofdgebouw of zit in de la onder de vitrine.

Nu en dan wordt een **expositie van gevonden voorwerpen** georganiseerd. Wat na die expositie overblijft gaat naar goede doelen!

In dit verband is het wellicht aan te raden de eigendommen van uw kind te merken met zijn/haar naam. Dit kan veel narigheid en gezocht voorkomen.

Op de fiets naar school

Kinderen die op de fiets naar school komen, kunnen hun fiets ordelijk in de fietsstalling(en)* zetten. Ook in de fietsstalling(en) moeten fietsen goed op slot worden gezet. Hoewel wij poort en fietsstallinghekken zoveel mogelijk dicht houden, is er geen sprake van permanente bewaking. Het is helaas voorgekomen, dat er, onder schooltijd, een fiets uit een van de stallingen is gestolen!

In verband met de schaarse ruimte verzoeken wij u uw kind niet op de fiets naar school te sturen wanneer u dicht bij school woont.

*Bij binnenkomst is er rechts van het hoofdgebouw een stalling voor fietsen van leerlingen in de bovenbouw én voor steppen. Linksaf het plein oversteken voor de fietsen van leerlingen uit de middenbouw. Op het kleine plein is de stalling voor kleuterfietsen.

Overblijven

Vrijwel alle kinderen op onze school maken gebruik van de overblijfregeling, waarbij het overblijven plaatsvindt onder verantwoordelijkheid van de groepsleerkrachten.

Er wordt in de groepslokalen gegeten (30 min.) en vervolgens onder toezicht buiten gespeeld (45 min.).

Ouders van leerlingen in de onderbouw kunnen er ook voor kiezen de tussenschoolse opvang zelf te regelen. In midden – en bovenbouw is het overblijven verplicht.

Voor het overblijven worden kosten in rekening gebracht (zie leerlinggebonden kosten).

De lunch wordt door de ouder(s) zelf geregeld. Via school kan drinken worden besteld, maar u mag daar ook zélf voor zorgen.

Tijdens het overblijven gelden dezelfde W.A.-regels als gedurende de rest van de dag.

Schoolmelk

U kunt via de website van Campina (www.schoolmelk.nl) voor uw kind een schoolmelkabonnement afsluiten. Het abonnementsgeld betaalt u rechtstreeks aan Campina.

Schoolfotograaf

Ieder jaar zorgt een beroepsfotograaf voor groepsfoto's en portretopnamen van de kinderen. Ze kunnen online worden besteld.

Er is er een jarig!

Hoewel de verjaardag van iedere leerling elk jaar bijzondere aandacht krijgt, hebben de verjaardagen van de allerkleinsten (groep 1 & 2) wel een extra betekenis. De meeste kleuters hebben bijna een jaar school erop zitten als ze voor het eerst nadrukkelijk in het zonnetje worden gezet. Natuurlijk wordt zo'n moment ook aangegrepen om te vertellen over wat het nu is, een verjaardag en waarom dat gevierd wordt. "Hoe oud word je nu? Hoeveel jaar geleden ben je dan geboren? En in welk jaargetijde?," dat soort vragen. Belangrijk natuurlijk, deze leermomenten, maar toch is het vooral het uitzoeken van de verjaardag stoel, de verjaardag hoed, het zingen in de klas en het trakteren dat op de kleuter indruk maakt.

Bijzonder is ook dat de ouders tijdens de viering in de onderbouw erbij mogen zijn. Dat feliciteren, trakteren en zingen duurt doorgaans een half uurtje waarbij de ouders ook kennismaken met alle kinderen in de groep. En als de ouders weer naar huis zijn, mag de kleuter, samen met één of twee klasgenoten het hele gebouw door om zich ook door alle leerkrachten te laten feliciteren. Soms nemen ze hiervoor ook een traktatie mee. Deze spannende 'strooptocht' door de gebouwen is behalve een mooie oefening in zelfredzaamheid vaak een eerste kennismaking met al die andere klassen én al die grote, 'enge' midden- en bovenbouwers in het hoofdgebouw.

Met zo'n 350 leerlingen is er haast wel elke dag een jarige te vinden die, met de felicitatiekaart en secondant(en), door de gangen struint en een lekkernij aanbiedt aan de juffen en meesters. Ouders blijken creatieve meesters in het maken van de traktaties. Eetbare pinguïns, vlinders, fruitslangen: de ene nog indrukwekkender dan de andere. Er wordt ook goed opgelet dat de traktatie smakelijk is, of plezierig, maar niet al te ongezond.

De leerkrachten nemen de traktaties altijd aan, maar eten ze niet altijd op. Ze zouden maar dichtgroeien. Volgens ingewijden worden deze traktaties dan meegenomen naar de lerarenruimte waar niemand toegeeft ervan te eten, maar ze aan het einde van de dag toch altijd verdwenen zijn.

Ook de verjaardagen van de meesters en juffen zijn altijd reden voor een bijzondere dag. In de onder- en middenbouw mogen de kinderen verkleed komen, of er is iets anders feestelijks. In elk geval wijkt het reguliere lesprogramma. In de bovenbouw nemen de kinderen het voortouw en stellen zelfstandig een compleet feestprogramma samen.

Bovendien staan we ook nog wel eens met zijn allen op het plein om een jarige directeur, administrateur of conciërge toe te zingen: Hieperdepieperde-piep-hiep....HOERA!

Tip voor ouders van onderbouwleerlingen: zorg voor een bescheiden portie. Een cup cakeje is al bijna een volledige maaltijd voor de kleutermaag.

Anti Agressie Protocol en de gedragscode.

De school onderschrijft het Anti Agressie Protocol, zoals dat door FOKOR is opgesteld en op school ter inzage ligt. Uit het protocol vloeit een gedragscode voort.

Gedragscode :

Ouders* en medewerkers die de school of het schoolterrein betreden, onderschrijven de volgende gedragscode:

1. Ouders en medewerkers tonen elkaar respect.
2. Ouders en medewerkers hanteren fatsoenlijk taalgebruik.
3. Ouders en medewerkers treden niet agressief op.
4. Wanneer er sprake is van een conflict, werken ouders en medewerkers mee aan het zoeken naar en het vinden van een oplossing.

* Met ouders worden ook verzorgers, familieleden en andere opvoeders bedoeld.

Anti-pest Protocol

Om pesten op school te voorkomen is een anti-pest protocol opgesteld, waarin preventie en adequaat reageren op pesten centraal staan.

In de preventieve sfeer kan er onder leiding van de vertrouwenspersoon (Ilona van Amerongen), in groepjes aandacht aan het onderwerp worden besteed, bijvoorbeeld door het spelen van het anti-pestspel. Groepsleerkrachten, ouders of leerlingen kunnen haar hulp inroepen als pestgedrag zich voordoet. Als vertrouwenspersoon brengt mevrouw van Amerongen jaarlijks een geanonimiseerd verslag uit van haar bevindingen aan de schoolleiding en het bestuur.

De 13 regels uit het protocol:

01. Doe niets bij een ander kind, wat jezelf ook niet prettig vindt.
02. Als iemand zegt 'stop', houd je er direct mee op!
03. We noemen elkaar bij de voornaam.
04. Problemen los je op door er samen over te praten.
05. Als er iets gebeurt wat je gevaarlijk of niet prettig vindt, vertel je dat aan juf of meneer.
06. Vertel meneer of juf wanneer jij of iemand anders wordt gepest.
07. Word je gepest praat er met iemand over.
08. Op school is het samen spelen, samen delen.
09. Wil je iets lenen, vraag het dan even.
10. We luisteren naar elkaar.
11. Iedereen mag zichzelf zijn.
12. Nieuwe kinderen worden goed ontvangen. Zij zijn welkom op onze school.
13. Gebruik je mobiel en het internet op een positieve manier.

Het anti-pest protocol vindt u ook op onze website. Op de homepage staat welke regel in een bepaalde periode centraal staat. In de groepen wordt in die periode aan die regel extra aandacht besteed. De perioderegel vindt u in de vitrinekastjes in de gangen en in de groepslokalen.

Midden – en bovenbouwleerlingen stellen jaarlijks een 'respect-contract' op. Het krijgt een prominente plaats in het groepslokaal en wordt door alle leerlingen 'ondertekend'.

Antidiscriminatiebeleid

De RMS maakt geen onderscheid naar etnische achtergrond, huidskleur, sekse, seksuele geaardheid, leeftijd, handicaps en/of levensbeschouwing. Alle medewerkers zijn eraan gehouden om bij een geconstateerde of vermoedelijke overtreding hiervan melding te doen aan de directeur of de vertrouwenspersoon. Deze registreert en onderzoekt de melding.

Ouders en personeel kunnen een klacht indienen conform de klachtenprocedure, mochten zij het idee hebben dat er een overtreding van de antidiscriminatiecode plaatsvindt.

Huiselijk geweld en kindermishandeling

De RMS houdt zich aan de Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

Ook werken we met SISA (Stadsregionaal Instrument Sluitende Aanpak) om te signaleren en samen te werken. Doel van SISA is dat bij uitzonderlijke problematiek zorg- en welzijnsinstellingen en de school gezamenlijk werken aan een oplossing.

Via SISA werken organisaties, die met jongeren /kinderen werken, nauw samen. Met elkaar vormen ze een sluitend netwerk om jongeren / kinderen die risico's lopen of problemen hebben te signaleren en te begeleiden. Voor iedereen die met risicojeugd te maken heeft is SISA belangrijk gereedschap. Meer informatie op www.sisa.rotterdam.nl.

Vertrouwenspersoon

Een vertrouwenspersoon is iemand die je in vertrouwen kunt nemen als je ergens mee zit. Bij ons op school is dat mevrouw I(lona) van Amerongen. Ze geeft les in de onderbouw en heeft veel ervaring in het begeleiden van kinderen met problemen. Ze is, voor haar aanstelling op onze school, lange tijd werkzaam geweest in verschillende vormen van kinder- en jeugdhulpverlening.

Mevrouw Van Amerongen : "Ik ben er als vertrouwenspersoon voor zowel de kinderen, de ouders en de leerkrachten. Je kunt bij mij terecht als er sprake is van pesten, als een kind buiten de groep valt, bij sociaal – emotionele problemen of als er sprake is van seksuele intimidatie. Deze problemen kunnen zich voordoen tussen leerlingen, tussen leerling en leerkracht of tussen een leerling en ouders. In alle gevallen kun je bij mij terecht en probeer ik te helpen.

Alles wat je me vertelt blijft geheim. Soms kan het nodig zijn dat ik het met iemand anders moet bespreken, maar dat doe ik alleen als degene met wie ik praat dat zelf wil.

Als een leerling met een probleem bij mij komt dan luister ik aandachtig naar zijn/haar verhaal. Ik stel vragen om het probleem duidelijk te krijgen. Ik leg vervolgens uit wat ik ga doen en we maken een nieuwe afspraak. Als het om pesten gaat kan ik bijvoorbeeld met de pester gaan praten. Ook praat ik later weer met jou en misschien – na overleg met de directie – met je ouders en de ouders van de pester. Een enkele keer, als we er zelf niet uitkomen, roep ik de hulp in van een externe deskundige.

Mevrouw Van Amerongen hoopt dat iedereen die haar nodig heeft, de weg naar haar weet te vinden. Ze is van maandag t/m donderdag op school aanwezig, maar er kan ook gebeld (06-22219294) of gemaïld (ivamerongen@gmail.com) worden.

Er is ook een extern vertrouwenspersoon aan school verbonden. Die is er in eerste instantie voor het personeel van de school, maar is ook beschikbaar wanneer ouders of leerlingen daarom vragen. De adresgegevens kunt u opvragen bij mevrouw Van Amerongen.

Mobiele telefoons

Over het meebrengen en gebruiken van mobiele telefoons hebben we de volgende afspraken gemaakt:

1. Maak een afweging of het meenemen (meegeven) van een mobiele telefoon noodzakelijk is (dat kan per dag verschillen)
2. Wanneer je een mobiele telefoon bij je hebt, zet je deze uit voordat je de schoolpoort binnenkomt. Het toestel volledig uitzetten, dus niet op 'stil' of 'tril'.
3. Je bent zélf verantwoordelijk voor je mobiele telefoon. Stop hem diep weg in je broekzak of tas.
4. De telefoon mag weer aan als je de schoolpoort uitgaat . Denk er dus aan dat ook op het schoolplein en in de poort de telefoon nog uit moet staan.
5. Van leerlingen die zich niet aan de regels houden wordt de telefoon zonder pardon afgenomen. Hij wordt dan minimaal één week in de schoolkluis bewaard. Die periode kan zelfs langer worden wanneer het afgeven van de telefoon problemen oplevert. Ouders krijgen hiervan schriftelijk bericht.
6. Ouders die kinderen toestaan een mobiele telefoon mee naar school te nemen, gaan akkoord met bovenstaande regels en accepteren de daarbij behorende verantwoordelijkheid.
7. In – naar haar uitsluitend oordeel – bijzondere gevallen of omstandigheden, kan de schoolleiding afwijken van deze regels en/of nadere regels stellen.

NB. Is er dringend behoefte aan contact gedurende de schooltijd dan kunnen ouders de school bellen (010-4775767) of mag het kind met de schooltelefoon de ouders bellen.

Klachtenregeling

Klachten worden op onze school in behandeling genomen conform het klachtenregeling model van de Vereniging Bijzondere Scholen (www.vbs.nl), met dien verstande dat niet is gekozen voor lidmaatschap van een landelijke klachtencommissie, maar voor de oprichting van een eigen klachtencommissie, grotendeels bestaande uit (ex) leden van de vereniging. Klachten kunnen worden gericht aan: De Klachtencommissie van Ver. de Rotterdamse Montessorischool, p/a Essenburgsingel 25 – C, 3021 AN Rotterdam. Het klachtenreglement ligt ter inzage bij de directie van de school. Op aanvraag wordt een exemplaar van de regeling toegestuurd.

Verzekeringen

Krachtens de door het bestuur afgesloten collectieve ongevallenverzekering bij verzekeringsmaatschappij Meeús in Den Haag zijn de leerlingen verzekerd op weg van huis naar school, tijdens het verblijf op school en gedurende hetgeen verder in schoolverband (bijv. de werkweek) wordt georganiseerd, alsmede bij het teruggaan van school naar huis. De precieze bepalingen van deze verzekering kunt u opvragen bij de schoolleiding.

Sponsoring

Ten aanzien van sponsoring wordt op onze school de lijn gevolgd die in het overleg tussen de staatssecretaris van Onderwijs en vijftien organisaties in een convenant is vastgelegd. De volledige tekst van het Convenant ligt ter inzage bij de administratie. Uitgangspunt in het convenant is dat sponsoring de inhoud van het onderwijs niet mag beïnvloeden. Ook mag de school niet in een afhankelijke positie terechtkomen. De continuïteit van het onderwijs

mag niet in gevaar komen als sponsormiddelen wegvallen.

Verder moet sponsoring verenigbaar zijn met de pedagogische- en onderwijskundige taak en doelstelling van de school.

Er mag geen schade worden berokkend aan de geestelijke en/of lichamelijke gesteldheid van leerlingen of personeel.

Sponsoring mag niet de objectiviteit, de geloofwaardigheid en/ of de betrouwbaarheid van de school in gevaar brengen.

De oudergeleding van de Medezeggenschapsraad heeft over sponsoring instemmingsrecht.

Kwaliteitszorg

Als instrumenten van kwaliteitszorg gebruiken (of beschouwen) wij : de oudertevredenheidpeiling, verslag van de visitatiecommissie van de Nederlandse Montessorivereniging (NMV), zelfevaluatie NMV, verslag van de Inspectie, kwaliteitskaart van de Inspectie, toetsgegevens van het CITO en de Centrale Eindtoets en de vierjaarlijkse screening van de leer- en vormingsgebieden.

Oudertevredenheidpeiling

In opdracht van het bevoegd gezag wordt driejaarlijks een peiling gehouden naar de tevredenheid van ouders van de leerlingen.

De peiling wordt uitgevoerd door het Bureau voor praktijkgericht onderzoek, Groningen.

De peiling is onderverdeeld in de categorieën :

- schoolgebouw
- omgeving van de school
- begeleiding
- sfeer
- kennisontwikkeling
- persoonlijke ontwikkeling
- schooltijden
- schoolregels, rust en orde
- de leerkracht
- contact met de school
- betrokkenheid
- imago
- schoolkeuze
- algemene tevredenheid

In totaal worden 70 (standaard)vragen voorgelegd. Aan de peiling kunnen, op voorstel van bestuur, team en / of medezeggenschapsraad, ook school gerelateerde vragen worden toegevoegd. Zo krijgen we een nog specifiek beeld van de ervaringen (wensen, ideeën) van onze oudergroep. In deze planperiode vindt een peiling plaats in voorjaar 2018.

De laatste twee verslagen van de Oudertevredenheidpeiling (2012 en 2015) vindt u onder de downloads op onze website www.montessoribasisschool.nl .

Visitatie NMV

De Nederlandse Montessorivereniging (NMV) wil de kwaliteit van Montessorischolen in Nederland bewaken en bevorderen door het verlenen van een kwaliteitskeurmerk voor goed Montessorionderwijs. De NMV verleent dit keurmerk als de school tijdens een (vijfjaarlijkse) visitatie onder leiding van de Commissie Toelating en Erkenning heeft laten zien een Montessorischool te zijn, die de Montessori uitgangspunten van de NMV in praktijk brengt. Deze uitgangspunten zijn beschreven in 'De gulden tien'. De werkwijze van de Commissie Toelating en Erkenning is vastgelegd in het 'Reglement toelating en erkenning primair onderwijs' van de NMV.

Onderstaande 'gulden tien' zijn de indicatoren, waarop de school beoordeeld wordt.

De gulden tien

1 De werkwijze van de school is gebaseerd op de antropologie en het pedagogisch en didactisch concept van dr. Maria Montessori, waarin kosmisch onderwijs en opvoeding, opvoeding tot

onafhankelijkheid en tot sociaal verantwoordelijk gedrag een belangrijke plaats innemen. In de schoolgids beschrijft de school hoe deze werkwijze wordt vormgegeven.

2 De werkwijze en de uitgangspunten van de school (zie 1) worden onderschreven door het bevoegd gezag van de school en alle personeelsleden die aan de school zijn verbonden en deze worden gerespecteerd door de ouders van de kinderen die de school bezoeken.

3 De vast benoemde onderwijsgeevenden hebben naast onderwijsbevoegdheid een door de NMV erkend Montessoridiploma of zijn studerende daarvoor. De school houdt door professionalisering de Montessoribekwaamheid op peil.

4 De functionarissen die verantwoordelijkheid dragen voor het personeelsbeleid of voor het onderwijsinhoudelijk beleid hebben een door de NMV erkend Montessoridiploma of zijn studerende daarvoor. Zij houden door professionalisering hun Montessoribekwaamheid op peil.

5 De school is lid of aspirant lid van de NMV en de school werkt mee aan de kwaliteitstoetsing die leidt tot erkenning door de NMV. Voorafgaand aan deze kwaliteitstoetsing voert de school een zelfevaluatie uit in het kader van hun eigen systeem van kwaliteitszorg.

6 Voldaan wordt aan de eisen ten aanzien van het gebruik van ontwikkelingsmaterialen en de inrichting van de klaslokalen als uitgebreide voorbereide en uitnodigende omgeving, zodat kinderen zich zelfstandig en zelfverantwoordelijk kunnen ontwikkelen.

7 De kinderen van 4 t/m 12 jaar worden ingedeeld in heterogene leeftijdsgroepen (bij voorkeur 4-6 jr. / 6-9 jr. / 9-12 jr.).

8 Er is vrije werkkeuze door vrijheid van lesrooster, door het creëren van een ruime vrije werkperiode en door adequaat klassenmanagement, zodat kinderen ruim de gelegenheid krijgen eigen keuzes te maken in hun ontwikkeling en hun eigen ontwikkeling kunnen volgen.

9 De school heeft een adequaat kindvolgsysteem en een adequate groepsadministratie waarin de observatiegegevens van de individuele ontwikkeling van het kind en de groepsactiviteiten geregistreerd staan. Per bouw bestaat uniformiteit, tussen de bouwen is aansluiting zichtbaar. Het kindvolgsysteem bevat in elk geval ook pedagogische en sociale gegevens.

10 Over de ontwikkeling van het kind wordt, op initiatief van de school, regelmatig overleg gevoerd tussen ouders en de leraren. Er wordt zowel schriftelijk als mondeling aan de ouders gerapporteerd. De rapportage bevat in elk geval ook pedagogische en sociale gegevens.

Een uitvoerige beschrijving van de totstandkoming van een beoordeling door de visitatiecommissie is vastgelegd in de brochure "Kwaliteit telt" van de NMV, die als download te vinden is op www.montessori.nl/files/media/brochure

De laatste visitatie vond plaats in 2012, een hervisiteeractie in 2015. Het resultaat van deze visitaties vindt u onder de open downloads op onze website www.montessoribasisschool.nl.

Zelfevaluatie NMV

Met het team staan we regelmatig stil bij de kwaliteit van ons onderwijsaanbod. Het zelfevaluatie – formulier van de NMV is daarbij een goed instrument.

De zelfevaluatie richt zich op de volgende categorieën:

- visie
- deskundigheid van het team
- systeem van kwaliteitszorg
- contacten met ouders
- de (voorbereide) omgeving
- heterogeniteit
- vrije keuze
- kindvolgsysteem en groepsadministratie

Een zelfevaluatie sluiten we af met het aangeven van ontwikkelingsplannen in een plan van aanpak.

Verslag van de Inspectie

De Inspectie van het Onderwijs bewaakt de kwaliteit van het onderwijs op individuele scholen in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs. Scholen moeten zich verantwoorden over hun onderwijs, niet alleen over de cognitieve prestaties van de leerlingen, maar ook hoe de school werkt aan burgerschap en sociale veiligheid. De inspectie controleert of scholen zich houden aan wet- en regelgeving en of een school de bedrijfsvoering op orde heeft, bijvoorbeeld of scholen het geld krijgen waar ze recht op hebben en dit uitgeven volgens de regels.

Risicogericht toezicht

Het toezicht van de inspectie is risicogericht. Dat wil zeggen: scholen met risico's, zoals minder goede leerresultaten, krijgen meer toezicht. Een belangrijk uitgangspunt is voorkomen dat het onderwijs op een school verslechtert. Daarom controleert de inspectie ieder jaar van elke school of er sprake is van risico's.

Als er geen aanwijzingen zijn voor belangrijke tekortkomingen in de kwaliteit van het onderwijs wordt aan de school het zgn. basisarrangement toegekend voor de duur van één jaar (in de afgelopen jaren hebben wij telkens een toekenning ontvangen).

De Inspectie kan reden zien om een bestuursgesprek te houden. In de afgelopen jaren is er naast een kennismakingsgesprek voor de Inspectie nooit aanleiding geweest om een dergelijk bestuursgesprek te houden..

Onderzoek op een school (vierjaren-onderzoek)

Bij een onderzoek op een school kijkt de inspecteur in de klas, spreekt leerkrachten en bekijkt de werkwijze van de school. De inspecteur spreekt met de intern begeleiders en de directie van de school. Op basis van dat onderzoek spreekt de inspectie een oordeel uit over de kwaliteit van het onderwijs. Het is belangrijk dat vergelijkbare scholen op dezelfde manier worden beoordeeld. Een objectief waarderingskader, vastgesteld na overleg met het onderwijsveld, zorgt ervoor dat elke inspecteur hetzelfde te werk gaat. In het waarderingskader is vastgelegd waar de inspectie naar kijkt en wanneer de kwaliteit van het onderwijs voldoende is.

De bevindingen van de inspecteur worden vastgelegd op een kwaliteitskaart. Deze kaart is te vinden op de website van de inspectie (www.onderwijsinspectie.nl).

Op de website van de school wordt het rapport van de inspectie gepubliceerd.

Het laatste onderzoek op school heeft in januari 2017 plaatsgevonden.

De laatste toekenning basisarrangement dateert eveneens van januari 2017.

Het volledige rapport staat onder de downloads op onze website (www.montessoribasisschool.nl).

Toetsgegevens CITO (LVS)

Sinds 2015 zijn we voor het volgen van de leerprestaties van onze leerlingen overgestapt op het LVS van CITO. Tweemaal per jaar worden de leerlingen uitvoerig getest.

De resultaten worden vastgelegd in ParnasSys en kunnen uitgangspunt vormen voor leerlingbesprekingen, extra zorg (per groep of individueel), onderwijsinhoudelijke aanpassingen, e.d.

In groep 7 nemen onze leerlingen deel aan de Entreetoets van CITO, in groep 8 aan de Centrale Eindtoets. Ook de gegevens van deze toetsen kunnen ons helpen bij de schoolzelfevaluatie.

Screening leerstofaanbod

In een cyclus van 4 schooljaren worden alle leerstofgebieden door – vanuit het team samengestelde - werkgroepen gescreend. De werkgroepen kunnen voorstellen doen voor verbetering, verandering, vernieuwing, enz.

Tot slot nog wat 'Weetjes uit de Oude Doos' :

De Rotterdamse Montessorischool bestond in 2016 honderd jaar. Slechts vier jaar na het verschijnen van het boek 'De Methode' van Maria Montessori startten drie Rotterdamse dames een kleutergroep bij één van hen aan de keukentafel. Dit klasje groeide uit tot onze school. Een terugblik aan de hand van bijzondere en ludieke wapenfeiten.

Wist je dat....

- Een zekere mevrouw R.J. Hudig, een van de oprichters van de Rotterdamse Montessorischool, een Montessoriklas startte met haar kinderen Mauk en Bob en enkele anderen, nadat ze was geënthousiasmeerd door een achterlicht?
- De school in de eerste jaren af en toe gesloten was omdat de leidsters in Londen verbleven om zich de Montessorimethode eigen te maken?
- De kinderen in die tijd vanaf hun derde jaar welkom waren en werden opgeleid voor H.B.S. (hogereburgerschool, vergelijkbaar met HAVO/atheneum nu) of gymnasium?
- Er gesproken werd van 'innerlijke tucht', waarmee de intrinsieke belangstelling voor het lesmateriaal werd bedoeld, die met de Montessorimethode wordt aangewakkerd?
- In 1922 met de komst van schoolhoofd 'Juf de Neve', een stabiel fundament voor de school werd gelegd? Zij bleef maar liefst 29 jaar aan de school verbonden en werd onder de naam 'Neuf' - een kleuterverbastering van 'De Neve' - een begrip.
- Ook de huidige directeur Hans Dirksen al enkele decennia aan deze school verbonden is?
- Hij in 1975 hier naar zijn eerste baan solliciteerde en nooit meer is weggegaan?
- Ook een aantal andere leerkrachten al heel lang meedraaien?
- Erna Batist, Wil Droppert, Aart Hooimeijer, K. van Ham en Y. Spits in 1991 samen met Hans Dirksen het 75-jarig jubileum van de school hebben gevierd?
- De school, die nadat het de bijkeuken was ontgroeid, lange tijd gevestigd was in een gebouw aan de Beukelsdijk nr. 37?
- Op deze plek tijdens de Tweede Wereldoorlog ook Joodse kinderen les kregen?
- Dit door de Duitsers was verboden (zij moesten naar 'Joodse scholen'), maar dat het toenmalig schoolhoofd, Joop Westerweel, zich daar niets van aantrok?
- Hij de luchtkokers, die zich in die hoeken van elk lokaal bevonden en vrij omvangrijk waren, zo had ingericht dat de 'verboden kinderen' zich daar in geval van nood konden verstoppen?
- Dit schoolhoofd, die samen met collega's en vrienden in oorlogstijd de 'Westerweelgroep' vormde, naar schatting tussen de 300 – 400 joden het leven heeft gered?
- Westerweel voor zijn verzetsdaden in 1944 in Kamp Vught is omgebracht?
- Na de oorlog, in maart 1947, op een helling van het Ephraimgebergte in Israël het Joop Westerweelpark is aangelegd? Ook zijn in Nederland diverse straten naar hem vernoemd, waaronder in Rotterdam. En dat presentator Bas Westerweel een kleinzoon van hem is?
- In 1950 een deel van het huidige schoolgebouw aan de Essenburgsingel wordt betrokken, maar dat de kleuters nog tot 1965 aan de Beukelsdijk verblijven?
- Sinds 1965 alle klassen aan de Essenburgsingel te vinden zijn?
- Er destijds geen wachtlijst was? In 1967 is het bestuur druk met het werven van leerlingen voor de kleuterschool.

- Niet bekend is hoe oud de traditie van de werkweek is, maar dat deze al in een jubileumboek van een halve eeuw terug wordt genoemd?
- Hans Dirksen zich herinnert dat het 'schoolkamp' of 'buitenkamp' bij zijn aantreden vooral bestond uit het bezoeken van musea?
- Tijdens een werkweek in Grolloo, waarschijnlijk in 1977, de school in haar kamp bezoek had van 100 man Rijkspolitie? Zij daar 'stand by' waren, omdat Molukkers in de nabijheid van het kamp via een gijzeling probeerden Nederland te bewegen zich in te zetten voor meer vrijheid in Indonesië?
- De agenten een potje voetbal met de kinderen speelden?
- Vijftig jaar geleden veel kinderen na de lagere school naar het Montessori Lyceum Rotterdam gingen om vervolgonderwijs te krijgen?
- Deze school nog altijd in de top 4 van scholen staat waar onze kinderen na groep acht naar toe gaan?